

www.ipekchi.info

İPƏKÇİ

1933-cü ildən nəşr edilir

“...‘İpəkçi’nin yaradıcı kollektivinə haqq-ədalət uğrunda mübarizə aparmaqda, bütün qüvvələri səfərbər etməkdə, hər bir oxucuda müstəqil Azərbaycanın sabahına inam yaratmaqda böyük uğurlar diləyirəm”.

Heydər Əliyev.

AZƏRBAYCAN İPƏKÇİLƏRİNİN AÇIQ TRIBUNASI

№ 3 (2277)

26 Aprel 2011-ci il

Qiyməti 20 qəpik

“Şəki-İpək” ASC-nin Baramaçaan istehsalatında istehsal nə vaxt bərpa olunacaq?

Məlum olduğu kimi, 1 aydan çoxdur “Şəki-İpək” ASC-nin Baramaçaan istehsalatında iş dayanıb. Ötən ilin əvvəllərində bu istehsalatın 3 növbəli iş rejiminə keçməsi planlaşdırılırdı. Lakin, Özbəkistan hökuməti barama ixracına icazə vermədiyinə görə təbii ki, “Şəki-İpək” ASC də Özbəkistandan barama ala bilmədi və Baramaçaan istehsalatını da 3 növbəli iş rejiminə keçirmək mümkün olmadı. Bu il martın 18-i bu istehsalatda sonuncu iş günü oldu, yəni xam mal, yəni barama qur-

tarıdır. İstehsalatı azı 3-4 aylıq – yeni barama tədarükü başa çatmasınadək, fasilə verildi. Əlavə edək ki, bu istehsalatda 300 nəfər işləyirdi və orta əməkhaqqı da 120-130 manat idi.

Bəs Baramaçaan istehsalatında istehsal prosesi konkret nə vaxt bərpa olunacaq? – Sualımıza “Şəki İpək” ASC-nin texniki direktoru Şahin Əzimov cavab verir ki, “konkret bir zaman söyləmək indi mümkün deyil, belə ki, bu il yay mövsümü gecikib, ağaclar təzə-təzə tumurcuqlayır, biz hələ indi toxum qoyulmasına başlamışıq, sonra barama yetişdiriləcək. Barama tədarükünün, barama qəbulunun başa çatması da o demək deyil ki, elə o dəqiqə işçiləri geri çağıracağıq və söz gedən istehsalında istehsal bərpa olunacaq. Bilirsiniz, Azərbaycanda 1 mövsümdə yetişdirilən barama, ən yaxşı halda bizim cəmi 15-20 günlük xammal ehtiyatımızdır. Yəni biz yalnız yerli xammala arxayın olub Baramaçaan istehsalatını işə salsaq, 15-20 gündən sonra xammalın tükənməsi səbəbi ilə yenə işi dayandırmağa məcburiyyətində qalacağıq. Biz əsas diqqət yetiririk xarici xammala, danışıqlar gedir, Çindən, yaxud İrandan barama almağı planlaşdırmışıq. Lakin onlarda da hal-hazırda bizdəki kimi barama yoxdur və mövsüm təzə-təzə başlayır və onlar da hələ deyə bilmirlər ki bizə nə qədər barama satacaqlar, hər şey ola-

Xəlilova İradə

Məmmədova Rəna

bilər, elə olur ki, dünyanın hər yerində barama istehsalı üzrə məhsuldarlıq yüksək olur və elə də olur ki, heç kim fərl-i-başlı məhsul götürə bilmir, təbii amillərdən çox şey asılıdır, havalər soyuq keçə bilər və s. Ona görə barama qəbulundan sonra baş hələ fikirləşəcəyik, imkanlarımızı götür-qoy edəcəyik, yəni bizim nə qədər xammal ehtiyatımız var və onu necə işlətməliyik.”

Bəs xaricdən gətirilən baramanın 1 kq-ı müəssisəyə neçəyə başa gəlir? – **Ş.Əzimov** bildirdi ki “Burada biz yerli baramanın 1 kq-ı üçün 3 manat ödəyirik, narazılıq edirlər ki azdır, amma maraqlıdır ki, xaricdən gətirilən baramanın 1 kq-ı bizə daha ucuz başa gəlir.”

NETTY – Milli İnternet Mükafatı, müsabiqəsinə ‘İpəkçi’ və ‘Şəkinin səsi’ qəzetlərinin 3 veb-saytı qatılmışdır

Qəzetimizin əsas – “İpəkçi.info” saytı və 2 yardımçı – “Şəki tarixi” və “Fətəli xan Xoyski barədə” saytları Milli İnternet Müsabiqəsinə qəbul olunmuşdur. Müsabiqənin şərtlərinə uyğun olaraq 7 may tarixindən 14 may tarixinədək virtual jürinin səsvərməsi ilə müsabiqənin nominantları müəyyənləşdirilmişdir. Hər nominasiya üzrə qalibi isə NETTY Akademiyası müəyyən etməlidir və qaliblərin adları 17 may tarixində, Beynəlxalq İnternet İnformasiya Texnologiyaları günündə, bütün nominantların dəvət ediləcəyi təntənəli mükafatlandırma mərasimində açıqlanmışdır.

Yeri gəlmişkən, əlavə edək ki, ötən ildəki – 2010-cü ildəki, NETTY müsabiqəsi Şəki veb-məktəbinin böyük uğurları ilə yadda qalmışdır. Belə ki, o vaxt Şəkidə fəaliyyət göstərən hüquqi və fiziki şəxslərdən müsabiqənin ilk mərhələsinə

1. "MicroEnn Group Production" veb-studiyasının 5; 2. "Əlişahoglu" veb-studiyasının 9; 3. "Şahin" veb-studiyasının 2; 4. "Şəki Bələdiyyəsi" qəzetinin baş redaktoru Murad Nəbiyevinin 5; 5. "İpəkçi" və "Şəkinin səsi" qəzetləri redaksiyasının 4; 6. Toğrul Qasimovun isə 1 saytı, ümumiyətlə, 8 nominasiya üzrə 26 Şəki saytı da qatılmışdır. Virtual jürinin 10 günlük, 28 aprel - 7 may tarixləri arası, səsvərməsinin nəticəsi olaraq, may ayının 8-də bu 26 Şəki saytı arasında 5-nin, o cümlədən:

"MicroEnn Group Production" veb-studiyasının hazırladığı 1. "Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinin Rəsmi İnternet Səhifəsi" "Dövlət saytı" nominasiyası üzrə 8 sayt sırasında 24 səsə 3-4-cü yerləri bölüşdürərək; "Əlişahoglu" veb-studiyasının hazırladığı 2. Şəki Dövlət Dram Teatrı saytı "Mədəniyyət və incəsənət" nominasiyası üzrə 24 sayt sırasında 16 səsə 2-3-cü yerləri bölüşdürərək;

3. Elan və Reklamlar saytı "Servis-saytlar" nominasiyası üzrə 45 sayt sırasında 12 səsə 2-ci yeri tutaraq;

4. Erməni Terroru saytı "Azərbaycan" nominasiyası üzrə 36 səsə 20 sayt sırasında 1-ci yeri tutaraq;

5. www.ipekchi.info saytı isə "İnternet və xəbərlər" nominasiyası üzrə 50 sayt sırasında 15 səsə 1-2-ci yerləri bölüşdürərək

"Nominant sertifikatı" ni əldə etmiş və bu saytların hər birinin yaradıcı heyətindən 3 nəfər Gənç Tamaşaçıları Teatrında təşkil olunmuş təntənəli mükafatlandırma mərasiminə dəvət edilmişdir.

2009-cu ildə isə "İpəkçi" və "Şəkinin səsi" qəzetlərinin yardımçı saytlarından biri olan "Fətəli xan Xoyski barədə saytı" "Şəxsi saytlar" nominasiyası üzrə 24 səs toplayaraq öz qrupunda 2-ci yeri tutmuş və biz Rəşid Behbudov adına Mahnu Teatrının zalında təntənəli şəkildə təşkil olunmuş "NETTY-2009"-ün mükafatlandırma mərasimə 3 dövənmə və "Nominant sertifikatı" əldə etmişdik. Onu da əlavə edək ki, həmin il Şəkinin daha bir veb-saytı – "MicroEnn Group Production"un hazırladığı "Şəki İcra Hakimiyyəti" saytı isə "Dövlət saytları" nominasiyası üzrə öz qrupunda 20 səsə 3-cü yeri tutaraq "NETTY-2009"-ün nominantı olmuşdur.

NETTY-2010 un 3 qat nominantı A.Əlişahoglu və "İpəkçi" qəzetinin redaktoru A.Məmmədov müsabiqənin mükafatlandırma mərasimində

Kəlağayı, yoxsa ərəfat şərifi?

Bazarlarda milli geyim nümunəsini tapmaq qəlizləşib

Bu gün dünya moda Bu gün dünya moda trendlərində müxtəlif şəriflər və yaylıqlar xüsusi yer tutur. Demək olar ki, bütün fəsilərdə məşhur dünya ulduzlarının, eləcə də sıradan Azərbaycan qadınlarının boyunda mövsümə uyğun şərif, yaxud yaylıq görmək olar. Hər bir xalq bu trendlərə öz milli koloritini əlavə etməyə çalışsın da Azərbaycanda bunun tam əksini görürük. Məsələn, bu gün qızlarımızın boyuna müxtəlif formalı və müasir üslubda işlənmiş “Ərəfat” şərifləri sarılır. Azərbaycan milli geyimi olan və dünyanın heç bir yerində oxşarı olmayan baş örtüyü - kəlağayı isə nə klassik, nə də müasir formada görmək mümkün deyil.

Kəlağayı tapmaq ümidi ilə İçəri səhərdə qədim əşyaların satıldığı ərəziyə baş çəkdik. Axtarsaq da, milli baş örtüyümüz olan

“Baş örtüklərini əsasən Şəkiddən, ipək fabrikindən alırıq. Bundan başqa, Şamaxıdan da gətirilən ipək kəlağayılar var. Ümumiyyətlə kəlağayılar çox az istehsal olunur. İsmayılı, Başqal çarşabları da xüsusi yer tutur. Onlar çox gözəldirlər. Məhz bu səbəbdən Bakıya gələn turistlərin çoxu qadın baş örtüklərinə maraqla baxırlar”, - deyər 25 ildən artıq antikvar əşyaların satışı ilə məşğul olan Vüqar Cəbrayilov vurğuladı.

Baş örtüklərinin qiymətinə gəlincə, müxtəlif məbləğə çarşablar, müasir ləçəklər tapmaq olar. Ən ucuz baş örtüyü 10 manatdan başlayır. Nisbətən qədim olan Şamaxı, Şəki baş örtükləri 100 manata satılır. Sovet dövründə Əmirçanda fəaliyyət göstərən fabrikdə istehsal olunan çarşab 40 manata satılır. Satıcılar həmin çarşabdən 5-6 ədəd qaldığını bildirir.

kəlağayı tapa bilmədik. Amma satış məntəqələrində yalnız “Ərəfat şərifləri”, milli ornamentli - buta naxışları ilə bəzədilmiş baş örtükləri satılırdı. Satıcılar baş örtüklərini ən çox Şəkiddəki ipək fabrikindən aldığını bildirdilər. Kəlağayın olmamasına gəlincə, satıcılar bunu fabrikdə məhsul az istehsal olunması ilə əlaqələndirdilər.

Paytaxtımızın qonaqları, xüsusilə cənəbi xanımlar Azərbaycan qadınının baş örtüyünə valehdirlər. Bu bir neçə cənəbi xanımla görüşümü zamanı məlum oldu. Məsələn, Norveçdən qonaq gələn Taran Ender adlı xanım baş örtüyünə xüsusi maraqla göstərdiyini bildirdi. O, şəkildə kəlağayı bağlayan azərbaycanlı xanımlarına həsəd apardığını da gizlətmir.

“Doğrusu, başını bağlayan xanımlar çox gözəl olur. Sizin xalqın milli geyimləri, qadınlarımızın gen ətikli donları, xüsusi zərli ipəkdan geyindikləri baş örtükləri, kəlağayılar insanı valeh edir”, - deyər Taran Ender qeyd etdi.

Ukraynadan gələn Yulya Momoleyyeva azərbaycanlı xanımların istifadə etdikləri xüsusi baş örtüyü haqqında eşitdiyini, lakin onu öz geyimində tətbiq etmədiyini bildirdi: “Mən Azərbaycan xanımlarının kəlağayısı, çarşabı haqqında çox eşitişəm. Amma hələ də bu baş örtüyündən istifadə etməmişəm. Düşünürəm ki, mənə yaraşmaz. Amma yenə də yaxınlaşacağam”.

Tanınmış modelyer, əməkdar incəsənət xadimi Fəxryyə Xələfova ANS PRESS-ə açıqlamasında kəlağayının Azərbaycan xanımlarının milli geyimlərinin bir atributu olduğunu bildirdi. O, dəfələrlə öz geyim kolleksiyasında kəlağaydan istifadə etdiyini deyir: “Bu yaxınlarda Gürcüstanda moda həftəsində olanda, kəlağaydan ipək material kimi istifadə etdim. Bu gün kəlağayının müasirləşdirilməsi formaları olmalıdır. Düzür, biz onun klassik formalarını saxlamalıyıq. Lakin müasir dövrdə onun müasir formalarından da istifadə olunmalıdır. Əsas odur ki, ipəyin keyfiyyəti yüksək olsun. Qədim kəlağayılar 100 faiz ipəkdən hazırlanırdı. Çalışmaq lazımdır ki, müasirləşdirilmiş kəlağayılar da 100 % ipəkdən istifadə edilsin”.

Modelyerin fikrincə, əgər kəlağayı kütləvi şəkildə satışa buraxılırsa, yaxşı olar ki, onun kənarında ipəyin fəizi yazılsın. Təbii ki, müasir kəlağayının müasir naxışları, rəngləri də fərqli olmalıdır. kəlağayını standart ölçüsündən fərqli bir neçə ölçüdə satışa buraxmaq olar.

“Çünki onun ölçüsü çox böyükdür. O başa bağlanıb, şərif şəkildə kənarlara paylaşdırmaq üçün nəzərdə tutulub. Bu gün kəlağayı daha balaca ölçüdə şərif, yaxud baş örtüyü kimi ola bilər. İstifadəçi onu fantaziyyaya əsasən uyğunlaşdırabilir”, deyər Fəxryyə xanım bildirdi.

Məşhur modelyer milli geyimlərin yalnız suvenir kimi istifadə edilməsinə də istəmir: “Bundan gündüzlük həyatda istifadə oluna bilər. Bu, hədiyyə kimi xüsusi qablaşdırmada olmalıdır. Onun etiketi olmalıdır. Arzu edirəm ki, Azərbaycan kəlağayısı “Made in Azerbaijan” adı altında dünyada tanınsın”, - deyər Fəxryyə Xələfova qeyd etdi.

F. Xələfova onu da bildirdi ki, kütləvi istifadə üçün kəlağayı mütləq müasirləşdirilməlidir, istehsalatı yeni kəlağayı nümunələri buraxılmalıdır.

“Klassik kəlağayı əsrlər boyu istifadə edilə-

bilməz. Klassik formada, düm-ağ, kənarları tünd-mavi zolaqda naxışları olan baş örtüyü yalnız bir nümunədir. Bu ən azı psixoloji baxımdan düzgün deyil”, - deyər əməkdar incəsənət xadimi vurğuladı.

Xanımların kəlağayının müasirləşdirilməsinin rəssamların işi olduğunu əlavə etdi: “Elə rəssamlarımız var ki, onların tabloları sənət işidir. Hər halda hazır tablounu da ora əlavə etmək olar. Bunu rəssamlar etməlidir. Bir neçə variant hazırlanmalıdır. Baxış keçirilməlidir. Mən də orada iştirak edə bilərəm. Yeniliklər olmalıdır. Bu baxımdan kəlağayını müasirləşdirmək olar”.

Şəkiddə ipək kəlağayı istehsal edən “Şəki-İpək” ASC-nin texniki direktoru Şahin Əzimovun ANS PRESS-ə verdiyi məlumatla görə, hazırda ayda təxminən 800-900 kəlağayı istehsal edirlər. Onun sözlərinə görə, bu rəqəm sifarişdən asılı olaraq artırılır. Sifariş edənlər də var.

Ş.Əzimovun sözlərinə görə, ipək fabrikində bütün növ kəlağayılar, o cümlədən müasir kəlağayılar, şəriflər də istehsal edilir. Məhsullarımız həm yerli bazarlarda, həm də xarici bazarda satılır. Şəkiddə istehsal olunan kəlağayı əsasən İrana göndərilir. Kəlağayı ölçülərinə görə əsasən 1.55x1.55 metr və 1.65x1.65 metr olur. Başqa ölçülərlə hazırlanan baş örtükləri də var.

“Rənglərinə görə, ən çox soğanı kəlağayı dəbdədir. Bundan başqa ağ rəngli, kənarları göy, yaşıl, qara haşiyəli kəlağayılar istehsal edirik. Zövqlərə uyğun digər rəngli kəlağayılar da sifariş edilir”, - deyər Şahin Əzimov vurğuladı.

Baş örtüklərinin rəngləri təbii üsulla, ağac gövdəsindən hazırlanan boyaqlardan istifadə edilir. Kimyəvi boyaq maddələrindən də müəyyən hallarda istifadə edilir.

Əsasən 6 növ kəlağayı var. Onlar həm ölçülərinə, həm də rənglərinə görə fərqlənir. Əsasən 4 rəngli, ağ, qara, soğanı və yaşıl rənglərdə olur.

İpək çox bahədir. Buna görə də, bu parçadan hazırlanan məhsullar digərlərinə görə müəyyən mənada baha olur. Buna görə də, çox adam onu ala bilmir. Bu baxımdan bu biznesin gəlirli olmasını deyə bilmətdir. Kəlağayının əsasən 13 manatdan 15 manata başa gəlir.

Hazırda dövlət dəstəyi yoxdur. Nazirlər Kabinetinin tapşırığı ilə İqtisadi İnkişaf Nazirliyi ilə birgə layihəmiz var. Layihəyə əsasən lazımı avadanlıqlar gətiriləcək. Təkliflər içərisində bu sahədə çalışanlara müəyyən güzəştlərin edilməsi də var. Bundan başqa, parçaların üzərinə xüsusi naxışlar vurulması üçün printer alınır”, - deyər Şahin Əzimov qeyd etdi.

Kəlağayının müasirləşdirilməsinə gəlincə, Ş.Əzimov tələbat olarsa, bunu da edə biləcəklərini qeyd etdi.

Sonda bu sahədə kömək edə biləcək şəxslərə sözümlə budur ki, heç kas milli baş örtüyümüzü oğurlamadan özümüzə ona sahib çıxmaq.

Ziya Babayev
NS PRESS, 12.04.2011

Hüseynova Gülnarə, İsmaylova Məhəbbət - kəlağayına gül vuranlar; ortada Quliyev Qüdrət, sexinin meneceri; Foto: "İpəkçi" qəzeti

Əmir Teymurun oğlu Əmiranşah tərəfindən Şəkiyə cəza dəstəsinin göndərilməsi və əvəzində, Şəki hökmdarı Seyid Əli Orlatın gürcülərlə birlikdə əks-hücum – 1399-cu ilin yanvar ayında baş vermiş Alıncaq qalası ətrafındakı toqquşma

Aydın Məmmədovun nəşr olunmamış “Əmir Teymurun Şəkiyə hücumları” monoqrafiyasından bir hissə (fars dilindən tərcümələr müəllifindir)

Əmir Teymur öz imperiyasının paytaxtında da çox qərar tutmur və 1398-ci ilin avqustunda Hindistana yürüş edir... O, bundan əvvəl, İrandan qaıydarkən, Azərbaycan vilayətinin və onun ətrafındakı ərazilərin idarəsini öz oğlu Əmiranşahın ixtiyarına buraxmışdı. Ş.Ə.Yəzdiyə görə Əmirzadə Əmiranşah Azərbaycan taxtından və Hülaku xan ulusunu əl məharətlə idarə edirmiş ki, ətarf və əknafin (–yaxınların) heç bir padşah zamanında [padşaha] itaət etməmiş sordarları onun yanına gəlibləmiş¹. Həmin müəlifin bu sözlərinə və müvafiq hadisələrin sonrakı gedişatı barədə yenə onun və həm də, N.Şaminin qələmə aldığılarına əsasən güman edə bilərik ki, 1396-cı ilin payızına qədər yaqin ki, Şəki hökmdarı Seyid Əli Orlat da Əmirzadə Əmiranşahın yanına qədirmiş. “Zəfərnəmə”lərə görə, göstərilən ildə (payıza qədər) Əmirzadə Əmiranşah Xoy ətrafında on edərəkən atdan yuxılmış və beyni silkəlmmişdir. Bu hadisədən sonra iso aqlı sürlətlə azalma başlayır, nəticədə bir sıra qeyri-düzgün işlərə yol vermişdir. O cümlədən, 1397, yaxud 1398-cü ilin payızında, atasının əsas ordusunun ondan çox-çox uzaqlarda olmasını nəzərə almayaraq Şəkiyə qoşun çəkmiş və bu ölkəni qərar etmişdi. Əvəzində, Şəki hökmdarı Seyid Əli Orlat 1399-cu ilin başlanğıcında gürcüləri də götürüb, Alıncaq qalasını mühasirədə saxlayan teymurilərin üstünə gedir...

Naxçıvan şəhəri yaxınlığında həmin istehkamda Cəlairlərin illər boyu topladıqları böyük bir xəzinə saxlanılırdı və qala neçə il idi ki, Sultan Əhmədin oğlu Sultan Tahir və Cəlair əmirilərdən Əmir Altunun başçılığı ilə Əmir Teymurun qoşunlarından müvəffəqiyyətlə müdafiə olunurdu. Teymuri əmirlər növbə ilə Alıncaq qalasının mühasirə etməkdə idilər və son nəhayətdə Əmir Teymur tərəfindən bu iş Hacı Seyfəddinin oğlu Sultan Səncəyə və Əmirzadə Əmiranşahın məxsusi qoşunlarına tapşırılmışdı. O dövrlərdə Alıncaq qalasını görmüş İspaniya səfiri Klavixov (vəfatı: 1412) onu belə təsvir edib:

*O dağın başında yerləşib, divar və bürclərlə əhatə olunub, divarlarından içəridə iso çoxlu üzümlüklər, bağlar, becərilmiş səhələr; çoxlu su və otaqlar; dağın lap başında iso qəsr durur*².

Məlum əks-hücum ərəfəsində, Alıncaq qalası daxilində nizam-intizam zəif idi. Qalının müdafiəsinə məsul olan şəxslər bir-birləri ilə yola gedə bilmirdilər. İbn Ərəbşahın yazdığına görə, hətta iş o yerə gəlib çatmışdı ki, qalanı müvəqqəti tərki etmiş Əmir Altun geri döndükdə onu içəri buraxmamışdılar³...

Həmin illərdə Sultan Əhməd Cəlairin əlində yalnız Bağdad və İraq-ı Ərəbin bir hissəsi qalmamış idi. Lakin Gürcü çarı Georgi hələ də Cəlairlərin ali hakimiyyətini tanımaqda idi və Tiflisdə kəsdirdiyi sikkələr üzərində Sultan Əhmədin adını öz adından əvvəl vurdu⁴. Yəqin ki 1399-cu ilin başlanğıcında gürcülərə Şəki hökmdarının Alıncaq qalasına birlikdə etdikləri hücumun sifarişçisi də Sultan Əhməd idi və bu işdə əsas məqsəd iso Əmir Teymurun gözlənilən növbəti İran yürüşünə qədər, xəzinələrini oradan çıxartılması⁵ imiş. Ş.Ə.Yəzdi yazır:

[“Əmirzadə Əmiranşah] Həmənin ilin (– 1397, yaxud 1398) payızında, Seyid Əli Orlatdan bir müxalifət sübhələrindi ki, ona görə və təhqiq etmədən ləğvə çəkdi və Onun vilayətini qərar etdirdi; və elə ki [şahzadənin⁶] ovağının xarab olması söz-söhbətləri Onun eyn və işrat və qəlat-e iltifatında, məmləkətlərinin işlərini idarə edilməsi və tərtibində çoxalma tapdı, xəbis təbiətlil gürcülər⁷ ki... onların fəsad və tiğyanı Həzrət sahib qiranını (– Əmir Teymurun) möhkəm qəhr [şüşəsində⁸] cılovlanmış idi, tirəkləndilər; və o müddətdə ki, o həzrət (– Ə.T.) Hindistan yürüşünə buyurmuş idi, cəsarət ayasını mütilik cızığından kənara qoyub, müxalifət başladılar; və bu vaxt Sultan Əhməd Cəlairin oğlu [Sultan Tahir⁹] ona itaət edən bir qism camaatla Alıncaq qalasında və Sultan Səncər [bin] Hacı Seyfəddin, qəza çarəyan fərmanın hökmü üzrə uzun sürən müddətdə, yenə də o qalanı mühasirə edir və qalanın ətrafı[n] cəmi tərəflərdən “daşdan bir divar” [halına] gətirmiş idilər. Belə ki bir kəs qaladan bayıra gedə bilməmişdir və bir kəsə [də] bayırdan qalaya yol yoxdur; və istehkam əhli yaxşıca tənəgə gəlmiş idilər. Bu firsətdə, qələbə əzmlil gürcülər, dinsizləri topladılar və Seyid Əli Şəki, əgər ki islam süarində tanınmış idi, onunla əlaqədar ki, Onun vilayətini tarac etmiş idilər; belə ki deyilmiş oldu, [indi O.] gürcülərlə ittifaq etdi və Sultan Tahir ki, mühasirə işinin təzyiqi canına və biçəq sümütiyinə [dirənməmiş idi]¹⁰. [Onu] xilas etmək əzmi ilə Alıncağa üz tutmuş oldular və Azərbaycan vilayətinə girib, dostluq edənələr (– Seyid Əli Orlat) və düşmənlər (– gürcülər) müsbəllənin vilayətlərini xarab etməyə əl atdılar; və elə ki Sultan Səncər bu haldan ağah oldu, qaladan çəkildi və Təbrizə gəldi və vaqiatın surətini Əmirzadə Miranşahın ərzinə yetirdi. Şahzadə öz oğlu Əmirzadə Əbubəkr ilə Sultan Səncər və Hacı Abdulla və Məhəmməd Qəzğın və Şeyx Məhəmməd tavaçı kimi əmirlərə və digər ümərəyə o fitnə

odunu söndürmək fərmanı verdi və onların hamısı Alıncaq tərəfə rəvan [oldular]¹¹; və elə ki gürcülər Alıncaq istehkamına yetişdilər, Sultan Tahir [Cəlair xəzinəsini də götürüb, yaxın adamlarından ibarət bir dəstə ilə¹²] aşığı düşdü və Onlarla birləşdi; və qalanı Hacı Saleh və Seydi Əhməd Oğulşanı və üç nəfər gürcü əznaurına tapşırıldı; və gürcülər böyük ümərəyə və bahadırlara “əznaur” deyirlər və necə ki onların məqsədləri Sultan Tahirə xilas etmək idi, muradlarının hasil olmasından sonra geri döndülər; və o yaxınlarda da Təbriz ləşgəri Onlara çatdı və qoşunun tərəfləri cərgəyə düzülüb cəng çıxdı; və necə ki gürcülər qələbə qayalı (–üstün) idilər, Onların əznaurları tərsliyə gəldilər və Təbriz ləşgərinin sağ cinah və sol cinahına hücum etdilər və Seyid Əli Şəki mərkəzdən irəli çıxıb intiqam üçün Əmirzadə Əbubəkrin üstünə gətdi. Baxmayaraq ki, cavənbəxt şahzadə bir müddət (–yeniyetmə) yaşında idi, səbat (–mətanət) ayasını dərəyəyib [f, yəni qəçməyib] igidlik kamanının bir cübbə (–60 ədədlik ox kisəsi?) oxunu atdı və almışda zəfər açdı və [belə ki, oxlardan] biri Seyid Əlinin dəbilqəsinin zireh atəyi üzərinə, yəni zərif hissəyə] gətdi və bundan keçib şah damarına [sancıldı]¹³] və o qorxmaz həlak torpağı üzərinə yıxıldı: “vəlair və əş-şəl fi əl-müxbir misl əl-əsəd”¹⁴. Amma elə ki gürcülər qəlib olmuş idilər və Təbriz ləşgəri qovulub, şahzadə də geri qayıtdı və sağ-salamat bu təhlükəli yerdən kənara çıxdı; və gürcülər [də] öz məkanlarına qayıtdılar.”¹⁵

Bu hadisədən düz bir il sonra, Əmir Teymur 1399/1400 (–h. 802)-cü illərin qışında Qarabağda olarkən, Alıncaq qalası ilə bağlı məlum hadisənin təhqiq olunması üçün məhkəmə qurdu. Bu barədə Ş.Ə.Yəzdinin yazdıqları, mühakimə prosesinin gedişatı və nəticəsi ilə yanaşı, həm də Əlincaq döyüşünün bəzi təfərrüatına da aydınlıq gətirir:

“Bu əsnada Əmirzadə Miranşahın ümərəsi barədə fərman-e əla sadır oldu ki, gürcülərin müharibəsində ki, Alıncaq ətrafında – hadisə bəyan edilməsi idi, hamısı təqsir etmiş idilər və fərar edib[lər]. Böyük Yirgu Divanında (–hərbi məhkəmədə) soruşdular; Əmirzadə Şəhruz və əmirlər fərmanın hökmü üzrə [onları] əmrə tabe olmağa qaldırıldı və elə ki sual-cavabdan və təftiş və təhqiqədən sonra halın surətini, necə ki vaqia olmuş idi, humayun ərzini izzətinə çatdırdılar; Ələtəbanın (–Ə. T.un) vacib hökmü çıxdı ki, Hacı Abdulla Abbas və Məhəmməd Qazan üçün dal və qabaq yasaq (– cəza) çubuğu vursunlar və Yəməni Həməzə-ye Əprəddin barədə ki –hamıdan əvvəl qaçmışdı, işarət oldu ki yasağına yetişsin [f, yəni öldürülsün] və [yalnız] şahzadələrin xahişi ilə canına aman tapıb, Onun üçün də dal və qabaq çubuğu vurdular və onların hər birindən cərimə olaraq üç yüz atı talab etdilər və Əmirzadə Miranşahın bütün əyan və nökrələri üzrə halın hökmü ilə əllisindən [də] iki yüz-üç yüz atı həvalə olunmuşun [üstünə]¹⁶] gəlinə və bütün o atları panəhi zəfər qoşunlarının piyadalarına qismət etdirdilər; və Əmirzadə Əbubəkr barəsində padşahana atıfat ki, o cəngdə igidlik göstərmiş idi və Seyid Əli Şəkinin oxun bir cıbbəsi ilə həlak torpağına atıb – əzilənən və nəvəsi sim-florinə itxias çəkdi [f, yəni əzilənən və nəvəzi göstərilən şəxslərdən oldu]. Beyt:

*Şahdır himayəci, üzü bu zamandan layiq hörmətə, qəhr və lütf bəxş etdi hər rəfiqinə.*¹⁷

Əgər, “protokol”da qeyd edilən əyan və nökrələri ifadəsini “əmirilər”, yaxud “qoşun başçıları” mənasında qəbul etsək, məlum Alıncaq hadisəsində Təbrizdən əks-hücum keçən və son nəhayətdə Şəki – Gürcüstan qoşunları tərəfindən məğlub edilərək geri otuzdurulan Teymuri qüvvələrinin əsəri sayı barədə bu notasiyə gəlmək olar: Əgər N.Şamidə Alıncaq döyüşündən fərar etmiş 50-dək əmirin cəzalandırılmasından söhbət gedirsə, və Əmir Teymurun “mемуар-ları”na görə iso ən aşığı rütbəli əmirin əlinin altında azı 1000 nəfər dırmalı idisə¹⁸, bu halda, həmin döyüşə Teymuri tərəfindən 50 mindən çox adamın çıxdığı güman edə bilərik; amma Əmirzadə Əmiranşahın o qədər əsgərə malik olması ağlabatan¹⁹ olsa da, 50 min nəfəri bütünlüklə Alıncağa göndərməsinə gələndə, bu iş heç də inandırıcı görünmür. Həm də diqqət yetirəndə ki, Əmir Teymur Xəmşə dərəsinə ilgar (– çevik hücum əməliyyatı) təşkil edərkən ordusundakı hər on nəfərdən yalnız 3-nü bu işə cəlb etmişdir, hansı ki bu barədə bir qədər sonrakı iqtisadə söhbət gedəcəkdir, onda, ehtimal edə bilərik ki, o dövrlərin ənənələrinə görə ilgar üçün ordunun hər on nəfərlə döstəndən yalnız 3 süvari seçilməli idi və yaqin ki, Əlincağa tələsik əks-hücum edən Teymurilər də həmin qaydaya riayət etmiş, Əmirzadə Əmiranşahın 50 minlik ordusundakı hər minlikdən yalnız 300 süvarini, yəni cəmi 15 min nəfəri ora göndərmişlər. Əgər məlum məhkəmədə də hamıdan əvvəl qaçmaqda təqsirləndirilmiş üç əmirin hərəsindən cərimə olaraq 300, digərlərindən 200 – 300 arası miqdarda da tələb edilbəsə, heç şübhə qalmır ki, əks-hücum zamanı hər qoşun yalnız 300 süvaridən ibarət imiş və onlar döyüşdən qaçdıqlarına görə hamısının atlarının əllərindən alınmasına qərar verilmişdir. Yeri gəlməşkən, məlum

döyüşdə iştirak etmiş süvarilərin atlarının əllərindən alınması məsələsində, hələ bizdən 3 əsr əvvəl, gürcü tarixçisi P. Qorqicidzə də bizim kimi nəticə çıxararıb:

“...[Əmir Teymur Əlincaq hadisəsinə görə Miranşahın] üç yüz cəsur döyüşçüsünü atdan düşürdü, onların atlarını payladı orduya, özlərini iso məcbur etdi qabaqda piyada getməyə”²⁰

O ki qaldı yalnız Hacı Abdulla Abbas, Məhəmməd Qazan və Yəməni Həməzə-ye Əprəddindən konkret olaraq 300, digər əmirlərdən iso təxmini 200-dən 300-ə qədər da tələb olunmasına, fikrimizcə, məhz, hamıdan əvvəl qaçmaqda ititahm olunmuş adları çəkilən əmirilər, yaqin ki, döyüşə heç girməmiş, bu halda iso qoşunları da tələfatə məruz qalmamış, bu səbəbdən də onlardan müsadirə edilmiş atların sayı ilə hər qoşun üçün təxmin etdiyimiz süvari sayı tam üst-üstə düşmüşdür. Fikrimizcə, digər 50-dək əmirin qoşunu döyüşdə iştirak etdiyinə və bu səbəbdən də hər biri 0–100 arası sayda süvari itirdiyinə görə iso onlardan konkret olaraq 300 yox, sadəcə, yalnız sağ qalmış döyüşçülərinin atlarını – iki yüz-üç yüz atı vermək tələb olunmuşdur.

Bələliklə, biz şəxsən belə nəticə çıxartdıq ki, məlum hadisədə Əmirzadə Əmiranşahın göndərdiyi, hər biri 300 süvaridən ibarət olan 50-dək qoşundan (– təxm. 15 min nəfərlək ordudan) üçü, toqquşma başlayan kimi meydana tərki etmiş, vuruşmağa davam edən digərləri iso hər biri 0–100 arası sayda süvari itirdikdən sonra geri çəkilmişdir! Təəssüf ki, bu mənbələrdə Şəki – Gürcüstan tərəfinin əsəri sayı barədə bir şey deyilmir, yaxud heç nəyə işarə edilmir. Amma Əmir Teymurun “mемуар”larına diqqət yetirdikdə, həmin tərəfin 12 mindən 40 minə qədər döyüşçü ilə vuruşduğuna ehtimal etmək mümkündür. Belə ki Əmir Teymur orada qaydalər qoymuşdur ki,

“əmr elədim ki əgər düşməni əsgərlərinin sayı on iki min süvaridən askik olarsa, bu vuruşda qoşuna əmirül-ümərə başlıq eləsin.²¹; və əmr elədim ki, əgər, düşməni qoşununun sayı on iki mindən artıq, qrx mindən askik olarsa bəxtiyar oğullarından biri qoşunuma sərdar olsun!”²²

Bu qaydalara əsasən, onlara riayət edildiyi təqdirdə, Şəki – Gürcüstan tərəfində 12 mindən 40 min nəfərə qədər döyüşçü olmalı idi. Belə ki əgər həmin tərəfdə 12 mindən az adam olsaydı, onda, teymurilər əks-hücumuna Əmir Teymurun nəvəsi Əmirzadə Əbubəkr deyil, hansisa əmirül-ümərə başçılıq etməli idi.

İndi iso Alıncaq qalası yaxınlığında baş vermiş məlum döyüş barədə N.Şaminin yazdıqlarını nəzərdən keçirək:

“...[Əmirzadə Əmiranşahın] necə ki daha əvvəl aqlının dönməsi qanına, yəni xasiyyətina] keçmiş idi, Ondən haqsız yərə bir adamın üstünə düşmək kimi adətinə uyğun olmayan hər hərəkat sadır oldu. Dost və düşməni birlikdə Ondən uzaqlaşmış oldular. Daha bu dərəcəyədək ki, Seyid Əli Şəki, baxmayaraq ki daha əvvəl tabe olur və itaət edirdi, müxalifət göstərdi və [Georginin²³] gürcü ləşgəri ilə Sultan Tahir bin Sultan Əhməd ki Alıncaq qalasında mühasirədə idi, [kəməyə] gətdi. Ümərə ki o yerin mühasirəsi ilə məşğul idilər, birlikdə fərar etdilər –Əmirzadə Əmiranşah bahadırın yanına gətdilər və həmin saat Əmirzadə Əmiranşah [öz oğlu] Əmirzadə Əbubəkrə, hazır ləşgərləri əks-hücum buyurub, Seyid Əli [Şəki²⁴]nin dəfinə göndərdi; və Onlar Alıncaq qalasının ətrafında idilər, ora çatdılar. Seyid Əli də yolun bir döngəsində həmlə yetirdi və diqqət verməyə, [Əmirzadə Əbubəkrin əvəzinə (?)] digər birinin üzərinə sığıdı və bərk cəng oldu və o mərkəzdə Əmirzadə Əbubəkr bahadır bir ox atar ki, [bu ox] Seyid Əlinin dəbilqəsinin zireh atəyi üzərinə gətdi [və] zirehdən keçərək şah damarına sancıldı; və Seyid Əli necə ki dağın bir zirvəsində, həməni bir yarıya minik heyvanının (–atının ?) belindən yıxıldı və [beləcə də] həlak oldu; və Sultan Tahir, Əmirzadə Əbubəkrin yetişməsindən qabaq qaladan çölə çıxmış idi və Seyid Əhməd namli əlaltısıni, Sarkiz namli [erməni²⁵] ilə Alıncaq qalasına müqərrər (– rəsmən təyin olunan) edib, elə ki Seyid Əlini o vaqia yıxdı, [Cəlair xəzinəsini və qoşunlarını götürüb²⁶] gürcülərlə birlikdə Gürcistan tərəfə fərar etdi və ondan sonra Bağdada – atasının yanına gətdi; və Əmirzadə Əbubəkr [Alıncaq qalasını mühasirə etmiş əmirləri] sabiq qayda üzrə yenə Alıncaq qalasının mühasirəsinə müqərrər buyurub və Seyid Əli Şəkinin başını bədənindən ayırtdır atasının [– Əmiranşahın] yanına gətirdi²⁷ və bu səbəbə bir nökrəri Səmərqəndə (– əslində, Hindistana) göndərdilər.”²⁸

Əmir Teymuru Hindistan yürüşü boyu müşayiət etmiş Qiyasəddin Əlinin verdiyi məlumata²⁹ görə onlar geri dönrəkən – 1399-cu ilin mart ayının 3-də, Cənəva çayı yaxınlığında Miranşahın yolladığı nökrələri qarşılaşdır. Bu adamlar, təlimatlarına uyğun olaraq, hansı ki məzmunu artıq yuxarıdakı iqtisadə bəllidir, öz tərəflərində baş vermiş son hadisələr, o cümlədən Alıncaq qalasındaki vəziyyət barədə Əmir Teymura məlumat veriblər³⁰. Onların Təbrizdən Hindistandankı Cənəva çayı yaxınlığına qədər

təxm. 3 min km.lik yolu neçə günə qət etdiklərini bilsəydik, həm də Alıncaq qalası ətrafında baş vermiş məlum hadisənin, o cümlədən Şəki hökmdarı Seyid Əli Orlatın həlak olduğu vaxtı da dəqiqləşdirmiş olardıq. Lakin təəssüf ki, bu işdə məsələnin hallına bir yox, iki nöqtəyi-nəzərdən yanaşılması zərurəti meydana çıxır. Belə ki, əgər Əmir Teymurun imperiyasında xüsusi yol xidməti olsaydı, Əmirzadə Əmiranşahın yolladığı “nökrələri”n mənəli başına gətirmələri üçün bir ay kifayət edərdisə, adi halda bunun üçün iki dəfə çox müddət tələb olunmaqdadı. Amma hər halda, Əlincaq hadisəsinin vaxtı ilə Seyid Əli Orlatın hakimiyyətinin başa çatması, yəni onun həlak olma tarixini şərhi olaraq 1399-cu ilin yanvar ayı hesab etmək mümkündür. Yeri gəlməşkən, xatırladaq ki biz bu nəticəni yuxarılarda artıq təbiiq etmişik. Əmir Teymur öz “mемуар”larında söz gedən hadisədən hələ Hindistanda ikən xəbərdir edilməsi və bu səbəbdən də yürüşdən təcili olaraq geri dönməsi barədə belə yazır:

“Məsələn, Hindistanı zəbt elədiyim vaxtlarda, Rum qeysərinin mənim məmləkətlərimə basqın elədiyi, gürcülərin iso öz yurdlarından çıxaraq mənim qoşununun mühasirədə saxladığı bəzi qalalara gedib, həmin qalaların içərisindəki adamlara yardım edədikləri haqqında mənə xəbər gətirdilər. Öz-özümü gənəşdim (–məsləhətləşdim): Əgər Hindistanda bir az da qəlsam İran məmləkətlərinə zərər yetişəcəyi mümkün idi. Buna görə də Hindistanın yoldaxtındakı işlərimi təzliklə nizama salıb, yürüş elədim. Yaxtda bir neçə gün Mavəraünəhrdə dayandım. Oradan Ruma və Gürcüstana doğru yola düşdüim.”³¹

Eyni mənbənin başqa bir yerində iso belə deyir:

“Hindistan yürüşündən zəfərlə qayıdandan sonra hələ səfərin yorğunluğu canımdan çıxmamış hər iki İraqın hakimlərindən mənə şikayət ərizəsi gəldi. Onların yazdığına görə Gürcüstan kafirləri həddini aşıb, cızıqlardan çıxıblarmış... Gürcüstan imansızlarının işyan qaldırdıqları haqqında xəbər gəlib mənə çatən kimi məşvərət etdim...”³²

1. səh. 348a/b
2. Путьсестовенники об Азербайджане (1961) səh. 50.
3. səh. 66
4. M. A. Сейфеддини (1981), ...
5. Bu dəfə daha münasib hesab etdiyimizə görə, birinci N. Şamidən deyil, Ş. Ə. Yazdinin iqtisadə gətirik.
6. Əlyazmada səhəvən: sah.
7. 1824-cü ildə tərtib edilmiş siyahıyaalma sənədində Şəki əyalətinin şimal-şərqində ya-şayan provoslav məzhəbi udəlinin milliyəti «gürcü», qriqorian məzhəblilərinin isə «erməni» kimi göstərilir.13 O cümlədən, həmin sənəddə Sultan-Nuxa kəndinin (–Qutqaşın mahalı) nə udin, nə erməni və nə də gürcü dilini bilməyin və yalnız türkce (–oxu: azərbaycanca) danışan qriqorian məzhəbi sakınlarının milliyəti də «erməni» kimi göstərilir.13.4 Ona və digər səylər– (hənsilər ki, biz hələ bir qədər sonra bəhs edəcəyik) görə belə bir mülahizə də irəli sürmək mümkündür ki, yuxarıda «gürcü» adlanənlərin bir qismi və ya hamısı bəlkə də gürcü yox, əs-lində, o vaxtlar Şəki ölkəsinin şimalında yaşamış provoslav məzhəbi xristianlardır.
8. Əlyazmada yalnız: şüşə.
9. Əlyazmada səhəvən yalnız: sultan.
10. Əlyazmada yalnız: idənib.
11. Əlyazmada buraxılıb.
12. Cümlənin bu hissəsi bizim tərəfimizdən, İbn Ərəbşaha istinadən (Bax: səh.66 (‘1175)) əlavə edilib. Məqsəddir hadisəni bir qədər də anladırmaq, mətni informasiya səhətdən daha da zənginləşdirməkdir.
13. Əlyazmada səhəvən: gəldi.
14. Bu şir (Kəllib və Dimnə-dən?), yaxud Əsəd adlı hanısa şəxs haqqında olan arəbcə ibarədir.
15. 348b – 349b.
16. Düz mətərizə içindəki hissə Tehran nəşrindəndir. Daşkənd əlyazmasında yoxdur.
17. səh. 356a
18. ƏMİR TEYMURUN VƏSİYYƏTLƏRİ (1991), səh. 73.
19. Fikrimizcə, və o miqdardan az döyüşçü ilə “Hülaku xan ulusu”nu əldə saxlaya bilməzdi və həmin miqdardan artığı iso ehtiyacı yox idi.
20. Парацлан Горгиджантиде (1990), səh. 43.
21. ƏMİR TEYMURUN VƏSİYYƏTLƏRİ (1991), səh. 100.
22. ƏMİR TEYMURUN VƏSİYYƏTLƏRİ (1991), səh. 103.
23. Mətnə: “ərgin”; Bizim tərəfimizdən redaktə edilmiş variant iso Rövşətiş-səfa mətninin müvafiq bəhsinə əsasəndir. Orada: Gorgin (–Georgi) hakim-e Gürcüstan (Bax: səh. 98 (‘1171’))
24. Nəqrdə qəç dillində qeyd edilib: Ajouté par celui qui collationna le manuscrit Z.Voiv. p. XVIII.
25. Bax əvvəlki qeydə.
26. Bax 12-cü qeydə.
27. Necə ola bilər ki, teymurilər uzaqdan atdıqları oxla öldürdüləri Seyid Əlinin başını rəhatə kəsə və hələ üstəlik, Təbrizə də apara bilsəydilər?! Axı onlar özəri acınacaqlı məğlubiyətə uğramış, qaçmağa üz qoyaraq döyüş mey-damından canlarını zorla qurtarırmışlar! Yəqin ki N.Şami Əmir Teymurun qəzəbindən qorxaraq teymurilərini məğlubiyətini ört-bəşir etmək üçün belə yazmışa məcbur idi və həmin səbəbdəndir ki, buradakı Ş.Ə.Yazdinin “Zəfərnəmə”sində öz əksini tapmamışıq.
28. NIZAMUDDİN SƏMİ (1956), səh. 148. Göründüyü kimi, Ş. Ə. Yəzdiyə nisbətən, N. Şaminin müvafiq bəhsli, həc. 148. və təfəsilətlə bir qədər kam olsa da bəzi təfərrüat yalnız burada var. Məsələn, Sultan Tahirin Alıncaq qalasına təyin etdiyi şəxslərdən birinin adı (və milliyəti); Seyid Əli Orlatın dağın bir zirvəsində, minik heyvanının belindən yuxıllaraq həlak olmaı və başını iso kəsilərək Təbrizə aparılması; nəhayət, məlum halda hələ Əmir Teymura məlumat verilməsi üçün bir nökrerin Səmərqəndə (– əslində Hindistana) göndərilməsi.
29. Bunlar həm də Ş.Ə.Yəzinin “Zəfərnəmə”sində təkrarlanır.
30. Гийасалдин Али (1958), səh. 186, səh. 340a/b.
31. ƏMİR TEYMURUN VƏSİYYƏTLƏRİ (1991), səh. 95.
32. ƏMİR TEYMURUN VƏSİYYƏTLƏRİ (1991), səh. 42.7

Yanında “boyovik” düz on beş əsgər, Füzüli uğrunda döyüdü Fərman. On beş aprel fezdən sübh səhər, Vurdu bir əsgəri bu ermənilər.

Gördü qurub Fərman, erməni tələ, İstəyir kişirsin əsgəri ələ. Yaralını xilas etmək naminə, Getdi erməninin bir baş üstünə.

Edərkən o xilas əsgər dostunu, Vurdu snayperlə erməni onu. Etsə də əsgəri xilas o zaman, Verdi həyatını yoldaşa qurban.

Dözməyib bu dərde mən də ağladım, Qələbə bizimdir, mütləq inandım. Fərman təkin bu Azərbaycan, Çünki yetişdirib çoxlu qhrəman.

Köçsən də dünyadan bizdən son qabaq, Sənin gisasını xalqın alacaq. Şəhid Fərman dostum, eşit, dinlə sən, Öz Vətən borcunu yüz qat vermisen.

Yaşar Qəlibinur

Sadıqov Fərman Mystafa oğlu 12.01.1971 -15.04.1994
--

QƏHRƏMANLAR ÖLMÜRLƏR

(Fərmanın əziz xətrəsinə)

Görəndə tapdın müqəddəs Vətən, Dözməyib bunlara igid Fərman, sən, Tapdınan vətənə, namusa görə, Kəllünlü Şəkiddən gətdin əsgərə.

Sərəflə qorudun Fərman, Laqını, Xilas etdin neçə uşağ, qadını, Qozlunu düşməndən alan gün Fərman, Sənin igidliyinə oldu xalq heyrən.

Fərmanla baş tutdu Laqında görüş, Gedirdi həmin vaxt çox ağır döyüş, Yağırdı yağış tək göydən güllər, Keçmişdi hücumu birdən düşmənlər.

Sayca az olsa da, Fərməngil ondan, Qorxmurdu heç biri inan onlardan, Görəndə üstünə gəlir tank qara Atdı ona Fərman cəld üç qumbara.

Bir dəqiqə sonra bu tank yanırdı Qorxub ermənilər geri qalardı. Oldum mən Fərmana ürəkənd heyran, Aldım müsahibə səngərdə ondan.

Dedim: aldanmayıb şöhrətə, varə Eşitdim gəlmisen kəllülü bura? Sən xəbər vermədən evdən heç kimə, Mənim sözlərimdən Fərman, incimə.

Fərman cavab verdi, incimək nədir, Sənin də mənim də dərdimin birdir. Mən ata-anama xəbər verməmişəm, Vətənim naminə bura gəlmişəm.

Gələndə demişəm: Ana, ağlama, Ölsəm mən, səvini, sən yas saxlama, Mənim bu sözümə siz əməl edin Ölsəm mənə, ana, halallıq verin.

Kimdir bu erməni ona qul olaq, Olarmı vətənsiz. Yaşar yaşamaq? Canımdan əzizdir Vətənim mənə,

Vermərəm heç zaman onu düşməmə.

Həmin bu görüşdən keçdi neçə ay, Gəlməşdi yənə də isti gözəl may. Erməni əsiri diri tutmaq üçün Çıxdı kaşfiyyəta, o ova bir gün.

Gəzərkən qayanı, dağı, dərəni, Gördü keçir yoldan on beş erməni. Salıb pulemyotu tez Fərman işə, Atıldı təkbətək ağır döyüşə.

Biçdi erməniyə Fərman ot kimi, Tutdu herbi əsir o bir zabitli. Tutduğu üç yüz yağılı ov bu cür, Verdi ona rəis böyük təşəkkür.

Bir gün gətirdilər belə bəd xəbər, Gedir əldən artıq gözəl Kəlbəcər. Elə ki, bunları Fərman eşitdi, Kəllüllü oraya kəməyə gətdi.

Çox ağır döyüşdə qəfilənd Fərman Ağır yaralandı o, sol çiyindən. Olsa da yaralı, ancaq sonadək, Qalib yoldaşına etdi o kömək.

Həmi bu qorxulu, çətin döyüşdə,

Qaldı üç gün Fərman mühasirədə. Ancaq o, qorxaq dala qaçmadı, Əsgər dostlarını tək buraxmadı.

Dostları onda köməyə çatdı, Fərman hospitalda neçə ay yatdı, Sağalıb oradan o çıxan günü, Söylədi həkimlər ona düzünü.

Artıq əsgərliyə yaramırsən sən, Evinə əbədi gedə bilərsən. Çünki sən şikətsən, unutma bunu, Vermişsən layiqli vətənə borcunu.

Fərman cavab verdi: Hörmətli həkim, Vərdi bir xahişim, sizlərdən mənim. Baxmayın yarəmə, mənə heç nəyə, Gəndərin sağlām tək mənə cəbhəyə.

Nə qədər ki, olmayıb azad Vətənim,

Şəkinin səsi

İctimai-siyasi qəzet

№ 1 (437)

26 Aprel 2011-ci il

Qiyməti 20 qəp.

MƏRHUM HİKMƏT SƏLİMOVUN İNTİHARI İLƏ BAĞLI HƏBS EDİLMİŞ MƏMURLARIN AZADLIĞA BURAXILMASI KİV-DƏ

Məhkəmədən sonra jurnalist təhqiqatları

Bu il fevralın 3-də Şəkiddə baş vermiş intihar hadisəsi ilə bağlı həbs olunmuş məmurların azadlığa buraxılması barədə "İpəkçi" qəzetinin "ipekchi.info" saytında başlanan jurnalist təhqiqatı, daha sonra "Azadlıq" qəzeti, "Azadlıq" radiosu və "Media forum" saytı tərəfindən də davam etdirilmiş, bu məsələ bir qədər də ətrafı öyrənilmiş və obyektiv yekun nəticə çıxarılması üçün informasiya bazası yaranmışdır. Onu da qeyd etmək ki, aparıcı qəzetlərdən "Təzadlar" və "Gündəm" qəzeti "ipekchi.info"-nun, "Bizim yol" və "Bakı xəbəri" qəzeti isə "Azadlıq" radiosunun məqaləsini təkrarən özləri də dərc etməklə vətəndaş hüquqlarının pozulması, məmur özbaşınalığı və qondarma məhkəmə-hüquq sistemində qarşı mübarizəni dəstəkləmiş olmaları. Lakin maraqlıdır ki, "Müsavat" qəzeti bu barədə heç bir yazı dərc etməmişdir... Onu da qeyd etmək ki, "Mediaforum" saytı da sonda "aprelın 14-də Şəki Rayon Məhkəməsinin çıxardığı hökümün ədalətli olmadığını" qənətinə gəlmiş və bəzi məqalələrdə onların müsbətlərində sualları – məsələn, "Hikmət Səlimovun ölümündən sonra Cinayət Məcəlləsinin 309.1 və 125-ci maddələr üzrə qaldırılmış işlər eyni icraata verilməli idi?", – sualı, sanki Şəki Rayon Məhkəməsinin hakiminə, yaxud Şəki Rayon Prokurorluğunun əməkdaşına verilmiş kimi cavabsız qalmışdır; başqa sözlə, qarşı tərəf əvvəlcə bu sualdan yayınmış, sonra isə izah etməyə çalışmışdır ki, 125-ci maddə boş bir şeydir; bizim fikrimizcə isə bu Şəki Rayon Məhkəməsinin və Şəki Rayon Prokurorluğunun "İpəkçi" qəzetinə və "Azadlıq" radiosuna cavabı kimi görünməkdədir. Lakin biz belə hesab edirik ki, 125-ci maddə heç də boş bir şey deyil, əslində bu bəzilər üçün "çörək ağacıdır" və həmin maddənin tətbiq olunmaması, yaxud bu maddə ilə qaldırılmış cinayət işinin xətm olunması, təqsirləndirilənlər üçün 30-40 min manata başa gələ bilər, necə ki "Mediaforum" saytında da təqsirkarların azadlığa çıxmaq üçün bu qədər vəsait sərif etməsi barədə şayiələrdən söhbət gedir və həm də qeyd olunur ki, həmin puldan zərərcəkmiş ailəsinə 1 qəpik belə çatmayıb. Biz heç də Y.Abdurəhmanov və E.Qəhrəmanovun uzun müddət həbsdə qalmalarının tərəfdarı deyilik. Bizim "dava"mız Şəki Rayon Prokurorluğu və Şəki Rayon Məhkəməsidir. Bele ki hesab edirik ki, Y.Abdurəhmanov və E.Qəhrəmanovun qısa müddətdən sonra azadlığa çıxmaları, əslində yalnız zərərcəkmiş ailəsinə onların qanun çərçivəsində ödədikləri kompensasiyadan sonra mümkün ola bilər. Lakin ortada heç bir kompensasiyanın söhbət getmədiyi və mərhumun həyat yoldaşının şikayətini davam etdirdiyi, özü də bu barədə KİV-də açıq-aşkar çıxış etdiyi halda, müəmmalı şəriltə (cəmi 2 versiya mümkündür: 1. Rüşvət; 2. Sifariş) saxtaraq, hədə-qorxu və fırıldaq yolu ilə bu işi görmək, sonra isə nəticəni KİV-dən gizlətmək heç də kişilik hesab edilə bilməz!!!

KORRUPSIYANIN TƏNTƏNƏSİ,

yaxud Hikmət Səlimovun intihar etməsinin səbəbkarları azadlıqda!!!

Məlum olduğu kimi, bu il fevralın 3-də Şəkiddə mağazasının məhkəmə hökümü olmadan sökülməsinə etiraz edən Hikmət Səlimov özünü Kiş çayının üzərindəki körpüdən ataraq intihar etmişdir. Bu hadisəyə görə isə Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının sabiq müavini Eldəniz Qəhrəmanov və icra hakimiyyətinin sabiq şöbə müdiri, şəhərin sabiq baş məmur Yusif Abdurahmanov həbs edilmişdilər. O vaxt Respublika Prokurorluğu mətbuat xidmətinin rəhbəri Eldar Sultanovun "Media forum" saytına açıqlamışdı ki, fevralın 3-də hadisə baş verən kimi fakt üzrə Cinayət Məcəlləsinin 125-ci (özünü öldürmə həddinə çatdırma) maddəsi ilə cinayət işi açılıb. Lakin sonda məlum oldu ki E.Qəhrəmanov və Y.Abdurəhmanov barədə yalnız 309.1-ci (vəzifə səlahiyyətlərini aşma) maddəsi ilə qaldırılan cinayət işi baxılmaq üçün Şəki Rayon Məhkəməsinə göndərilmişdir.

Fəciyyətlə baş verən və E.Qəhrəmanov ilə Y.Abdurəhmanov barəsində 3 aylıq həbs qətimkan tədbiri seçilən, Azərbaycanın bütün aparıcı KİV həmin mövzunu geniş şəkildə etiraf etməyə, məmurların həbsinə korupsiyaya qarşı əməli mübarizənin bariz nümunəsi və nəticəsi kimi təqdim etməyə çalışmışlar. Yalnız "Azadlıq" radiosunu bunu "sou" adlandırdı və bir də biz qəzetimizin Ipeki.info saytında yazdı ki, "onların, xüsusilə, E.Qəhrəmanovun, "möhkəm" arxası olduğuna görə, inanaq mümkün deyil ki, həbs edilsinlər. Azərbaycan realığında bu kateqoriyalı adamlar 1 yox, 11 adamın da ölümünə bəla olsalar belə, yəni o həbsdən canlarını qurtara bilərlər!". Hadisələrin sonrakı gedişi isə bizim bu qənaətə gəlməkdə tamamilə haqlı olduğumuzu üzə çıxardı. Bəli, aprelın 14-də E.Qəhrəmanov ilə Y.Abdurəhmanov şərti cəza ilə azadlığa buraxılıblar! Maraqlıdır ki, onların azad edilməsindən 1 həftə ötür, KİV-də bu barədə 1 xəbər belə getməyib?! Bəli, 1 həftə sonra ilk xəbəri biz veririk. Şəki Rayon Məhkəməsinin isə bizə bildirdiyi ki, intihar hadisəsi ilə bağlı onlara Şəki Rayon Prokurorluğundan heç bir iş göndərilməyib, E.Qəhrəmanov ilə Y.Abdurəhmanov barədə daha əvvəl seçilmiş 3 aylıq həbs qətimkan tədbiri isə intiharla bağlı deyildi.

Mərhum H.Səlimovun həyat yoldaşı Nailə Salimova isə bizə ərinin intihar etməsinin səbəbkarlarının azadlığa buraxılmasını korupsiyanın təntənəsi hesab etdiyini bildirdi və əlavə etdi ki, "cəmaat elə bilir ki onların azad edilməsi üçün mənə pul verilib, guya pul verilib sakit durum, şikayəti olmayım, hamısı yalandır! Mənə heç nə verməyiblər və mən də binaməm deyiləm ki onlardan pul alım, mən ərimin qanını pula satmam!!! Amma hara şikayət edim? Kimdir mənim şikayətimə baxan? O, korrupsiyadır, nədir, o Azərbaycanda yoxdur (yəni, Azərbaycanda korruptsiyadan başqa heç nə yoxdur, -RS), ölkənin yivəsi yoxdur, gücüm yalnız özümə çatır, haqsızlıqlardan bezmişəm, özüm də intihar edəcəyəm!!!

www.ipekchi.info
20 aprıl 2011-ci il

***

İntihar edən sahibkarın qanı batırıldı

Hikmət Səlimovun ölümünə görə həbs edilən məmurlar azadlığa buraxıldı

Şəkiddə sahibkar Hikmət Səlimovun intihar ilə bağlı həbs edilən icra başçısının müavini Eldəniz Qəhrəmanov və baş məmur Yusif Abdurahmanov azadlığa buraxılıb. Bu barədə Şəkiddə nəşr edilən "İpəkçi" qəzeti məlumat yayıb. Məlumatda deyilir ki, Eldəniz Qəhrəmanovla Yusif Abdurahmanov aprelın 14-də şərti cəza ilə azadlığa buraxılıb. Maraqlıdır ki, bu barədə ictimaiyyətə heç bir məlumat verilməyib. Həmçinin sabiq müavini, sabiq baş məmur məhkəməsinin nə zaman keçiriləcəsi də bəlli deyil. Şəki Rayon Məhkəməsinin "İpəkçi"yə bildirdiyi ki, Şəki Rayon Prokurorluğundan onlara bu məsələ ilə bağlı heç bir cinayət işi göndərilməyib.

Hikmət Səlimovun xanımı Nailə Salimova isə "Azadlıq"ı açıqlamasında bu olayı ərinin qanının batırılması kimi dəyərləndirib: "Ərimin qanını batırırlar. Dedilər, mağaza dağıdıblar bunun cəriməsi 40 manatdır, vassalam. Sonra da buraxdılar. Məni danışmağa qoymadılar. Dedilər, burada sizin ərinin ölümü ilə bağlı işə baxmırıq".

Nailə Salimova deyib ki, onu ağırdan guya şikayət etməmək üçün pul alməsi barədə Şəkiddə gəzən dedilər: "Mənə şəhər atırlar, deyirlər

guya şikayət etməmək üçün pul almışam. Pul alanın da, verənin də, onu deyənin də balası ölsün. Mənim ailəmin sahibini öldürüblər, hələ bir maneə şəhər də atırlar. Qoy bütün Şəki camaatı bilsin ki, mən heç kəmdən pul almamışam, almaram da. Mən ərimin qanını batıramam. Mən sizin qəzetinizi vasitəsilə prezident İlham Əliyevə müraciət edirəm: Baxın Şəkiddə məmurlar hansı aməlləri törədirlər, mənim ərimin qanını batırırlar, balalarını yetim qoyublar. Deyirlər rüşvətxorluq yoxdur, əgər belədirsə, onda bu adamlar necə azadlığa çıxdı. Artıq bezmişəm".

www.azadliq.info
21 aprıl 2011-ci il

***

Şəkiddə icra başçısının müavininə və baş memara şərti cəza

"TƏKCƏ DÜKANİ DAĞITMAQ İŞİNƏ BAXDILAR"

"Mənim yoldaşımın heç ölümünə baxmadılar. Təkcə dükanı dağıtmaq işinə baxdılar. Əvvəldən yazmışdılar ki, 250 manatlıq ziyan vurulub, onlar buraxılan gün 40 manatlıq ziyan yazdılar, guya ora 40 manatlıq ziyan vurulub".

Danışın bu il fevral ayında intihar etmiş Şəki sakini, sahibkar Hikmət Səlimovun həyat yoldaşı Nailə Salimovadır. Hikmət Səlimov fevralın 3-də özünü Kiş çayının üzərindəki körpüdən ataraq intihar edib. Buna səbəb də rəsmi qurumların göstərişləri ilə mağazasının bir hissəsinin uçurulması olub.

Hikmət Səlimovun intiharından sonra Şəki rayon İcra Hakimiyyətinin iki vəzifəli əməkdaşı həbs olunmuşdu. Onlardan biri icra başçısının şöhrətpərəst üzvü müavini Eldəniz Qəhrəmanov, ikincisi isə tikinti və memarlıq şöbəsinin müdiri - baş məmur Yusif Abdurahmanov idi. Hadisədən 3 gün sonra Şəki Rayon Polis İdarəsindən AzadlıqRadiosuna bildirmişdilər ki, icra hakimiyyəti rəsmiləri vəzifə səlahiyyətlərini aşmaqda və intihara çatdırmaqda ittiham olunurlar. Amma bundan bir gün sonra Baş Prokurorluğun yaydığı məlumatda deyilirdi ki, həmin şəxslərə bağlı Cinayət Məcəlləsinin təkcə vəzifə səlahiyyətlərini aşma maddəsi ilə cinayət işi başlanıb. İstintaq Baş Prokurorluğunun Ağır Cinayətlər Dairəsi işlər üzrə istintaq İdarəsi aparır.

1 AYA İSTINTAQLI, 2 HƏFTƏYƏ MƏHKƏMƏSİ BİTƏN CİNAYƏT

İstintaq vür-tut bir ay davam edib. Martın ortalarında yekunlaşdı və iş materialları məhkəmə baxışına verilib. İttiham aktında göstərilirdi ki, fevralın 3-də saat 10-da Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Eldəniz Qəhrəmanov və şəhərin baş məmur Yusif Abdurahmanov xidməti səlahiyyətlərindən konara çıxan hərəkətlər ediblər. Şəhərin Fuad Abdurahmanov küçəsində inşa edilmiş mağazaya gələrək məhkəmə qərarı olmadan mağazanın və mağaza qarşısında tikilmiş açıq talyarı söküllümsi üçün qanunsuz göstərişlər veriblər. Göstəriş əsasında həmin tikililərin bir hissəsi traktor-ekskauatorla uçurulub-dağıdılıb. Bununla da fiziki şəxsin konstitusiyaya ilə nəzərdə tutulan hüquq və azadlıqları pozulub.

Şəki rayon Məhkəməsinin hakimi Kamran Süleymanovun sədrliyi ilə başlanan məhkəmə prosesi heç iki həftə davam etməyib. Üst-üstə 4 məhkəmə iclası keçirilib. Məhkəmədən AzadlıqRadiosuna verilən məlumatlara görə, Eldəniz Qəhrəmanov 1 il 6 ay, Yusif Abdurahmanov isə 11 ay şərti cəza verilib, hər ikisi məhkəmə zalından azadlığa buraxılıb.

"EVƏ HƏDƏLİ ZƏNGLƏR GƏLİRDİ Kİ..."

Ancaq sahibkarın həyat yoldaşı Nailə Salimova məhkəmənin hökümü ilə razı deyil. Deyir ki, ərinin məmurlar özünü öldürmə həddinə çatdırsalar da onlara bu maddə verilməyib. Nailə Salimova hesab edir ki, ərinin ölümünə bəla olan məmurlar yalnız dükanı sökdürməkdə təqsirləndirilənlərə yüngül cəza alıblar. Nailə Salimovanın sözlərinə görə, məhkəmə prosesində yalnız bir dəfə iştirak edə bilər. Məhkəmə iclasını izləyə bilməməsinin səbəbi isə deməsində görə, yaşadığı mənzilə gələn hədəli zənglər olub. Nailə Salimova: "Biz qorxutduklar, bizi məhkəməyə gətməyə qoymadılar. Məhkəmənin bir-cin gününə gəldim məhkəməyə, mənim evimə zənglər vuruldu. Uşaqlarınla dedilər ananız ortda artıq-əskik no iso desə, dükənınızı sökəcəyik".

Redaksiyadan

"İPƏKÇİ" VƏ "ŞƏKNİN SƏSİ" QƏZETLƏRİNİN NƏŞRİ DAYANIR!

Hörmətli oxucularımız. Bu Azərbaycanda nəşri indiyə qədər davam etmiş sonuncu fəhlə qəzetinin – "İpəkçi"-nin və ilk müstəqil region qəzetinin – "Şəkinin səsinin" birgə vida nömrəsidir! Necə ki əvvəlki saylarımızda belə bir buraxılış üzərində düşündüyümüzü bildirmişdik və göstərmişdik ki, qəzetlərimizin üzlaşdığı ağır maddi durum, dövlət tərəfindən qəzetlərimizə heç bir yardım göstərilməməsi, əvvəlcə dövlət tərəfindən Sovet hakimiyyətindən qalan redaksiya ofislərimizin və inventarlarımızın əlimizdən alınması və geri qaytarılmaması bu qəzetlərin nəşrinin davam etdirilməsinə imkan vermir. Bu barədə həm də əlavə olaraq rəsmi məktubla Şəki İcra Hakimiyyəti başçısına, Azərbaycan Respublikası Prezidentinə, Prezident Administrasiyasının rəhbərinə müraciət etmişdik, lakin necə ki, siz oxucuların şikayətlərinə heç kim baxmır, ən yaxşı halda, olsa-olsa, sizə qane etməyən izahat verilir, eləcə də bizim müraciətlərimiz də nəticəsiz qalmışdır.

Biz Azərbaycan dövlətçiliyini, Prezidenti dəstəkləyirdik, korruptsiyaya və bu korruptsiyanı cəzasız qoyan cinayətkar məhkəmə-hüquq sistemini ifşa etməyə çalışırdıq, camaatın ürəyindəki sözləri qəzet səhifələrimizdə dərc edirdik, bu dövrdə heç kimin saymadığı zəhmətkeş sinfin hüquqlarını müdafiə edirdik, fəhlələrin şəkillərini məmurların şəkillərindən böyük ölçüdə qəzetimizə yerləşdirməklə onlara sevinc bəxş etməyə çalışırdıq. Vətən tarixi də bizim qəzetlərin daima əsas mövzusu olmuşdur. Vətən tarixinin öyrənilməsi cəhətdən böyük əhəmiyyət kəsb edən neçə-neçə elmi-tarixi məqalə, rus və fars dillindən edilmiş tərcümələr ilk dəfə bizim qəzetlərdə dərc edilmişdir.

Bizim qəzetlər Şəki şəhərindəki qəzet köşklərində satışa çıxarılan yeganə yerli qəzet və bu şəhərdə ən çox yayılan və oxunan qəzet idi..

Lakin bu qəzetlərdən bizə nainki 1 qəpik gəlir gəlməyib, hətta onların bir sayının nəşr olunması üçün tələb olunan minimum məbləğ də bizim aylıq əmək haqqımızdan 50 % çox olub. Buna görə bəyan edirik ki, bu qəzetlərin nəşrinin davam etdirilməsi artıq bizim maddi imkanımız xaricindədir. Yəni maliyyə dəstəyinin olamaması səbəbi ilə "İpəkçi" və "Şəkinin səsi" qəzetlərinin nəşrini davam etdirə bilməyəcəyik.

Aydın Məmmədov,

"İpəkçi" və "Şəkinin səsi" qəzetinin baş redaktoru,

Açıq kataloq Layihəsinin (Open Directory Project) Azərbaycan, özbək, türkmən, uygur, qırğız, başqır, tatar dillərindəki saytlar üçün bütün kateqoriyaların və ingiliscə "Azerbaijan", kateqoriyasının redaktoru

"O KİŞİNİ ƏVVƏLDƏN İNCİDİRDİLƏR"

Mərhumun yaxın qohumu Tərlan Əhmədov deyir ki, Hikmət Səlimov 2003-cü ildən təzəylərə mərəz qalıb. Keçmiş icra başçısının vaxtında Şəki bazarında mağazasını bağlayıb. Sahibkar da bazardan kənarda tikinti materialları dükani açıb. Bu dəfə də rayonun yeni icra başçısı dükanın sökülməsi haqda göstəriş verib. Məmurların ərazidə göstəriş yerinə yetirməsi isə sahibkarın ölümünə səbəb olub:

"Bu kişini elə əvvəldən incidirdilər. Çölə məl təkməyə qoyurdular, deyirdilər ki, «qumu dükanın içinə tök». O da deyirdi «dükanın içinə qumu necə töküm, mən qum satıram, kərpic satıram, bunlar da çöldə olan şeylərdir». Bu adam dəli deyil ki, gedib özünü atsın, bu adamı bu həddə çatdırıblar ki, gedib özünü atıb".

Həbsdən çıxması keçmiş icra başçısı müavini Eldəniz Qəhrəmanov hadisələrlə bağlı geniş danışmaq istəmədi. O, AzadlıqRadiosuna təkcə bunu deməklə kifayətləndi ki: "Mən no deyə bilərəm, dövlətin qərarındır, mən də no qərarlırsə, onu qəbul edirəm".

"BU CƏZA GÖZDƏN PƏRDƏ ASMAQDIR"

Respublika Baş Prokurorluğunun mətbuat xidmətinin rəhbəri Eldar Sultanov AzadlıqRadiosuna bildirdi ki, Hikmət Səlimovun ölüm faktı ilə bağlı Cinayət Məcəlləsinin özünü öldürmə həddinə çatdırma maddəsi ilə Şəki rayon Prokurorluğunda başlanmış istintaq hələ də davam edir.

Hüquqşünas Namizəd Səfərov deyir ki, özünü öldürmə dərəcəsinə çatdırma məmurlara verilmiş cinayət işi ilə bağlı olduğuna görə, ayrıca icraata təhvil bilməzdi. Namizəd Səfərovun fikrinə: «Gözəldən pərdə asmaq üçün yüngül maddə veriblər, özünü öldürmə həddinə çatdırma vəzifə səlahiyyətlərini aşma cinayətindən daha ağır maddə olduğuna görə istəmişdilər ki, onlara daha ağır cəza versinlər. Əksər hallarda da sonradan bu cinayət işi xətm olunur, yəni gedib məhkəməyə çatır». Hüquqşünas məmurların həbsinin son vaxtlar ölkədə korruptsiyaya qarşı mübarizə aparılması ilə bağlı görünür olduğunu deyir: "Vəzifəli şəxslərə qarşı istintaq təqibinə başlandıq deyər raport verirlər, sonradan isə o ağır maddə aynılıb bir kənara qoyulur, bunlar haqqında məhkəmə azadlıqdan məhrum etməklə əlaqəli olmayan cəza verir".

Xatırladaq ki, Şəkiddə sahibkar Hikmət Səlimovun intiharından bir həftə əvvəl - yanvarın 27-də prezidentin tapşırığı ilə Korruptsiyaya Qarşı Mübarizə Komissiyasının toplantısı keçirilmişdi. Həmin toplantıda sahibkarların hüquqlarının pozulduğu, onlardan rüşvət istəndiyi bildirilib.

Emirə Cavadova

www.azadliq.org 21 aprıl 2011-ci il

***

ŞƏKİDƏ MƏMURLARA HÖKM OXUNDU, HAQQ YERİNİ TAPDIMI?

Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının keçmiş müavini Eldəniz Qəhrəmanovla icra hakimiyyətinin keçmiş şöbə müdiri, şəhərin sabiq baş məmur Yusif Abdurahmanov barəsində məhkəmə hökümü aprelın 14-də çəxinilib. Şəki Rayon Məhkəməsinin hakimi Kamran Süleymanovun köməkçisinin "Media forum" saytına verdiyi məlumat görə, hər iki şəxs aylıq qəzancının 20 faizi dövlət nəfəsinə tutulmaqla müvafiq olaraq 1 il 6 ay və 2 il müddətinə islah işinə məhkum edilib. Zərərcəklə bağlı hər hansı qərar verilməyib. Hakim köməkçisinin verdiyi məlumat görə, zərərcəklən Elfəno Salimova hakimə bənşər ərizəsi təqdim edib: "Ərizə notarial qayda-da təsdiq olunmuşdu".

Eldəniz Qəhrəmanov və Yusif Abdurahmanov Cinayət Məcəlləsinin 309.1-ci (vəzifə səlahiyyətlərini aşma) maddəsi ilə məhkum olublar. Onlar fevralın 3-də Şəkiddə baş vermiş intihar hadisəsindən sonra həbs ediliblər. Həmin gün Şəki şəhərindəki mağazasının məhkəmə hökümü olmadan sökülməsinə etiraz edən Hikmət Səlimov Kiş çayının üzərindəki körpüdən özünü ataraq intihar edib.

Fevralın 7-də Respublika Prokurorluğu rəsmi məlumat yayaraq bunları bildirdi: "Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının 29 mart 2003-cü il sərəncamı ilə şəhər sakini Elfəno Salimovaya ayrılan 30 kvadratmetr ərazidə onun atası Hikmət Səlimov icazəsiz mağaza və talvar inşa etdirib və orada qanunsuz küçə ticarəti aparıb. Həmin ərazidə qanunsuz ticarətlə məşğul olması ilə əlaqədar Şəki şəhər bələdiyyəsi Hikmət Salimova 13 dekabr 2010-cü ildə rəsmi xəbərdarlıq edib, o, inzibati xəta törətməkdə təqsirli bilinərək 20 manat cərimələnib.

3 fevral 2011-ci ildə saat 10-da Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının şöhrətpərəst üzvü müavini Eldəniz Qəhrəmanov, icra hakimiyyətinin tikinti və memarlıq şöbəsinin müdiri, şəhərin baş məmur Yusif Abdurahmanov xidməti səlahiyyətlərini bildirdilər. Həmin açıq-aşkar konara çıxan hərəkətlər ediblər, Elfəno Salimovaya ayrılmış ərazidə, şəhərin Fuad Abdurahmanov küçəsində inşa edilmiş mağazaya gəliblər, məhkəmə qərarı olmadan mağazanın və mağaza qarşısında tikilmiş açıq talyarı söküllümsi üçün qanunsuz göstərişlər veriblər, həmin tikililərin bir hissəsinin traktor-ekskauatorla uçurulub-dağıdılmasına nail olublar, bununla da fiziki şəxsin konstitusiyaya ilə nəzərdə tutulan hüquq və azadlıqları pozublar".

İntihar edən sahibkarın həyat yoldaşı Nailə Salimova aprelın 22-də "Media forum" saytına açıqlamasında bildirdi ki, onlar bənşər haqqında kağız təzyiq altında veriblər: "Məhkəmə prosesi başlayanda mən orada ərimin qanının batırılmaması, onun ölümünə səbəb olan adamların cəzalandırılmasını tələb etdim. Hakim mənə dedi ki, bu gün o işə baxılır. Mən isə bu işə də baxılmamışı tələb elədim.

Hakim mənə dedi ki, burada az səsk-kiyə sal, yoxsa səni bayıra çıxaram. Həmin gün evə gələndə iso o biri qızım mənə dedi ki, bu gün evə zəng edib biz hədəldilər. Bizi hədələyən adamlar həyb ki, anana de çox çığır-bağır salmasınlar, onsuz da o adamlar həbs olun-mayacaqlar, özünü öldürməsin, çox da danışmasın, yoxsa yəni zərərli siz çıxarsınız. Bu hədələrdən sonra heç bilmədik nə edək. Nə edə bilərdim? Qadın başına qalmışdı. Hətta bizdən narahat olduğuna görə ailə həyatı qummuş qızım da öz evinə gedə bilmir, bizimlə qalır. Qorxuram ki, bizim üzümzdən onun ailəsi də ziyan çəkər".

Nailə Salimova bütün olanlardan çox əziyyət çəkdiyini, əgər hədə-qorxular davam edərsə, təzyiqlər olarsa, həyat yolunda kimi addım atacağı deyib: "Mən də dedib körpünün üstündən özümü aşağı atacam. Əgər ədalət budursa, qoy onlar qalib gəlsinlər, yoldaşımın da qanı batsın, mənim də... Mən heç adı hüquqlarımı belə bilmirəm. Kimlərsə mənə yardım edərsə mənə belə da inanıram. Burada deyirlər ki, guya məhkəmədən sonra mən onlardan 30-40 min manat pul almışam. Amma bu yalandır, vallah-billah. Onlardan bir qəpik də almamışam. Bu qədar yalan, şər olar? Biz halda çörək yeyib yaşayırıq, bundan sonra da belə olacaq. Mən heç vaxt yoldaşımın qanı batsın deyən pul götürməmə. O arızını də təzyiq altında verdik. Qızlarınm, nəvələrimin həyatını qorumaq üçün o arızını verdim. Bir də bizi məhkəməyə aldadırlar ki, bu iş intiharla bağlı deyil. Mən mətbuat vasitəsilə dövlət başçısına, baş prokuror Zakir Qaralova müraciət edirəm ki, bizə yardım əlinsinlər".

Nailə Salimova öten müddət ərzində Şəkiddə fəaliyyət göstərən təşkilatlardan birinin onlarla maraqlandığını deyib: "Adlarını deyiş deyib bilmərəm, amma bizə telefon nömrəsi qoyub gediblər. Onlara müraciət etmək niyyətim yoxdur".

"Media forum" saytının müəyyənləşdirdiyinə görə, Salimovlar ailəsilə maraqlanan İnsan Hüquqları üzrə Maarifləndirə Birliyi olub. Birliyin sədri, hüquq müdafiəçisi İradə Cavadova sayta açıqlamasında deyib ki, AİƏ-in maliyyələşdirdiyi layihə çərçivəsində sahibkarlara hüquqi yardımlar təşkil edirlər: "Bizim Şəkiddə ofisimiz var. Layihədən kənar olaraq bizim həmin ofisdəki hüquqşünasımız Salimovlar ailəsində olub və onlara yardım göstərməyə hazır olduqlarını bildirdi. Bunun üçün onların bizə rəsmi müraciət etməsi lazımdır. Bu olarsa, onların sahibkarlıqla bağlı bir sıra problemlərinə, eləcə də Nailə Salimova xəstə olduğundan pensiya almaq məsələlərinə yardım edə bilərik".

Fevralın 3-də Hikmət Səlimov intihar edəndən sonra Cinayət Məcəlləsinin 125-ci (özünü öldürmə həddinə çatdırma) maddəsi ilə cinayət işi açılıb. Respublika Prokurorluğunun mətbuat xidmətinin rəhbəri Eldar Sultanov "Media forum" saytına açıqlamasında bildirmişdi ki, iş üzrə müvafiq ekspertizalar, o cümlədən tibbi, bioloji, psixiatrik ekspertizalar təyin olunub: "Hazırda istintaq tədbirləri davam etdirilir".

Lakin hüquqşünas Müzəffər Baxışov "Media forum"u bildirib ki, bu cinayət işi ilə bağlı heç vaxt saxlanılan, yaxud cəzalandırılan olmayacaq: "Hüquqşünaslar arasında Cinayət Məcəlləsinin 125-ci maddəsinə "ehtiyatda olan maddə" deyirlər. İndiyə qədər bu maddə ilə kiminsə tutulduğunu, kiminsə cəzalandırıldığını demək mümkün deyil. Hətta bu faktla bağlı uzun illər müzakələ aparansız belə, kiminsə cəzalanacağına, ittiham olunacağına şahidi olmayacaqsınız. Bunu tam əminliklə deyirəm".

Hüquqşünasın sözlərinə görə, bu maddənin strukturu elədir ki, onu bu və ya digər şəxsi cinayət məsuliyyətinə cəlb etmək məqsədilə tətbiq etmək mümkündür: "Bələ hesab edirəm ki, həmin vəzifəli şəxslər barəsində 309.1 maddəsi ilə düzgün olaraq cinayət işi başlanıb".

Hikmət Səlimovun ölümündən sonra Cinayət Məcəlləsinin 309.1 və 125-ci maddələr üzrə qaldırılmış işlər eyni icraata verilməli idi? Hüquqşünas qeyd edib ki, buna heç də ehtiyac yoxdur: "Çünki bu vəzifəli şəxslər həqiqətən də səhiyyətlərini aşmışdılar. Mülli Məcəlləsinin 180.4-cü maddəsinin tələblərinə görə, özbaşına tikili yalnız müvafiq icra hakimiyyətinin məhkəmə müraciətindən və məhkəmənin qərarından sonra sökülməlidir. Lakin bu vəzifəli şəxslər məhkəməyə müraciət etmədən, özbaşına həmin tikilini söküblər".

Müzəffər Baxışov onu da vurğulayıb ki, sözügedən şəxslərin saxlanması illər əvvəldən ölkədə korruptsiyaya, rüşvətxorluğa, məmur özbaşınalığına qarşı başlanmış kampaniyamın görün-tülərindən biri idi: "Bələ işlərə Azərbaycandan bütün rayonlarında rast gələ bilərsiniz. Hətta onu xatırlamaq yerinə düşərdi ki, Hacibala Abutatabov Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı təyin olunan- dan sonra paytaxtda 25 min obyekt heç bir məhkəmə qətnaməsi olmadan sökdürüldü. Sadəcə, şəkili məmurlar qurbanlıq oldular.

Misal var. Bir uşaq televizora baxırıms. Orada birisi rüşvətxorluğa görə həbs olunubmuş. Atasından soruşur ki, onu niyə həbs ediblər. Ata da cavab verir ki, bala, o da biz gördüyümüzü işi edib, sadəcə onunkunun səsi çıxıb. Fikrimiz ora gətirmək istəyirik ki, hər gün ayrı-ayrı rayonlarda məmurlar bu hərəkəti edirlər, sadəcə, Şəkiddən bu olayın səsi çıxdı".

Hüquqşünas aprelın 14-də Şəki Rayon Məhkəməsinin çıxardığı hökümün ədalətli olmadığını deyib: "Yəqin ki, hakim Cinayət Məcəlləsinin 62-ci maddəsinin tətbiq etməklə onlara ən yüngül cəzanı tətbiq edib. Onlar ən ağır cəza olaraq əmlakı müsadirə olunmaqla üç ilədək müddətə azadlıqdan məhrum etmə ilə cəzalandırılmalı idilər. Şəki Rayon Məhkəməsinin hökümü onların hərəkətlərinə adekvat hökm deyil. Hikmət Səlimovun ölümündən sonra Azərbaycanda baş verən prosesləri izləməklə təbiri qənaətə gəlmək olar ki, bir adamın ölümü bu cür ört-basdır edildi, sadəcə cəzasızlıq hallı baş verdi".

www.mediaforum.az

22 aprıl 2011-ci il

26 APREL

- 08:58 Günün proqramı
09:00 Kanal S Xəbər
09:10 Gün gəlir
11:00 Sağlamlıq həyat (təkrar)
12:00 Hit-mix
13:00 B/F (təkrar)
15:00 Kanal S Xəbər
15:15 T/S "Eliza haradadır?"
16:00 Sənədli film
17:00 Evnin içi (təkrar)
18:30 Hit-mix+

27 APREL

- 08:58 Günün proqramı
09:00 Kanal S Xəbər
09:10 Gün gəlir
11:00 T/S "Dağ şaçının macaraları"
11:30 T/S "İkinci sən"
12:00 Hit-mix
13:00 B/F (təkrar)
15:00 Kanal S Xəbər
15:15 T/S "Eliza haradadır?"
16:00 Derbi (təkrar)
17:00 Avand olsun
17:30 Səhət
18:15 Cizgi filmi
18:30 Hit-mix+

28 APREL

- 08:58 Günün proqramı
09:00 Kanal S Xəbər
09:10 Gün gəlir
11:00 T/S "Dağ şaçının macaraları"
11:30 T/S "İkinci sən"
12:00 Hit-mix
13:00 B/F (təkrar)
15:00 Kanal S Xəbər
15:15 T/S "Eliza haradadır?"
16:00 Sağlamlıq həyat
17:00 Sənədli film
18:00 Savaş bitməyib
18:30 Hit-mix+

29 APREL

- 08:58 Günün proqramı
09:00 Kanal S Xəbər
09:10 Gün gəlir
11:00 Sağlamlıq həyat (təkrar)
12:00 Hit-mix
13:00 B/F (təkrar)
15:00 Kanal S Xəbər
15:15 T/S "Eliza haradadır?"
16:00 Şəri ölümlər (təkrar)
17:00 Sənədli film
18:30 Hit-mix+

30 APREL

- 08:58 Günün proqramı
09:00 Kanal S Xəbər
09:10 Gün gəlir
11:00 Düyməcik (təkrar)
11:20 Səhət (təkrar)
12:00 Hit-mix
13:00 B/F (təkrar)
15:00 Kanal S Xəbər
15:15 C/F "Vali"
16:40 Avand olsun (təkrar)
17:00 Hit-mix+ (top10)
18:00 Na bəşirm?
19:00 T/S "Dağ şaçının macaraları"
19:30 Kanal S Xəbər
20:00 Düyməcik
20:30 Evnin içi
22:00 Gözərsən görərsən
23:00 Sənətkar
23:30 Kanal S Xəbər
23:45 B/F "Əbdi məhəbbət nəğni"

1 MAY

- 08:58 Günün proqramı
09:00 Kanal S Xəbər
09:15 Klip
11:00 Düyməcik (təkrar)
11:40 Savaş bitməyib
12:30 B/F (təkrar)
15:00 Sənətkar (təkrar)
15:30 N M TV (təkrar)
16:00 Klip
17:00 Azarlar hər bazar
18:00 Na bəşirm?
19:00 T/S "Dağ şaçının macaraları"
19:30 Şərəfli ölümlər
20:00 Düyməcik
20:30 Bu həftə
21:30 Şəri məkan
22:30 B/F "Sərxoş ustad haqqında əfsanə"
0:30 Kriminal (təkrar)
1:00 Klip
3:00 Efirin sonu

Dahi həmyerlimiz qarşısında üzü qaralıq

Mətləbə keçməzdən əvvəl həyatda olmuş bir əhvalatı "İpəkçi" qəzetinin sevimli oxucularına çatdırmağım özümə borc bildim. Mən Şəkidəki 91 sayılı Texniki məktəbin direktoru olarkən, Leningradda (hazırda bu şəhər Sankt-Peterburq adlanır) 1984-cü ilin noyabr-dekabr aylarında texniki-peşə təhsili üzrə rəhbər işçilərin ikiaylıq Ümumittifaq təkmilləşdirmə kursunda oxumağa göndərilmişdim. Orada müxtəlif mövzular üzrə müdavimlərlə tanış olmuş müxtəssislər mühazirələr söyləyirdilər. İxtisasca filoloq olan bir qadın alim (təəssüf ki, adını yadımdan çıxarmışam) Mühazirəsi zamanı bildirdi ki, Sovet İttifaqının bütün xalqlarının ədəbiyyatları öz inkişaflarına görə məhz böyük rus xalqının ədəbiyyatına, Aleksandr Sergeyeviç Puşkin kimi dühaya minnətdar olmalıdırlar, deməkdir, ondan dərs alınmalıdır.

Əlbəttə ki, bu cürə bəyanata bir Azəri övladı kimi, mən heç də bəraət qazandıra bilməzdim. Dözə bilmədim, alimə belə bir sual verdim: Azərbaycan hələ XII əsrdə dahi mütəfəkkirimiz Nizami Gəncəvi "Leyli və Məcnun" poemasını yaradarkən, Rus dövləti hələ təzəcə təşəkkül tapırdı. Necə ola bilər ki, bundan yalnız altı əsr sonra meydana gələn Puşkin kimi uşağa (elə belə də dedim) Azərbaycan ədəbiyyatı minnətdar olsun? "İnsafın, alim-qadın mənimlə razılıq və əlavə etdi: "Mən bəzi xalqların ədəbiyyatını demək istəyirdim".

Bəli, bu gün biz, azərilərin itfixarla hamıya cür səsimizlə deməyə haqqımız var ki, bəşəriyyətin ədəbi aləmində özlərini əyan ruslardan və digər əksər xalqlardan çox-çox əsrlərdən qabaq belə söz sahibi olmuşuq, dünya ədəbiyyatı xəzinəsinə incilər bəxş etmişik. Bədbəxtçiliyimiz bir ondadır ki, özümlü, necə deyirlər, gözə soxmamışıq, belə demək mümkünürsə, özümlü aqayana aparmışıq, buna görə də, kölgədə qalmışıq. Bu, danılmaz faktdır!

Götürək elə həmyerlimiz, dahi filosof-mütəfəkkir, dünya ədəbi irsinə sanballı töhfələr bəxş etmiş, Azərbaycan dramaturgiyasının banisi, rəhmətlik Mirzə Fətəli Axundzadəni (Axundovu). Onu necə yada salırıq? Pis! Faktlarla bunu izah etməyi özümlə vətəndaşlıq borcu sanıram. Dahi həmyerlimiz, o cümlədən Mirzə Fətəlini hər il yox, arada bir, tutaq ki, 10, 20 ildən bir yada salırıq, o da ötürür. Əcnəbiləri isə özimiz kimi göylərə qaldırırıq. Düşünməyə dəyər!

Keçən əsrin 60-cı ilinin əvvəllərində şəhərimizin mərkəzi hissəsində təzəcə istifadəyə verilmiş olan kino-teatra bu böyük şəxsiyyətin adı verildi,

binanın qarşısında onun büstü (heykəli yox ha...) qoyuldu. İndi gələn buranın mənzərəsinə tamasa edərk. Kino-teatr lağv olundu, büstün arxasındakı açıq tamaşa salonu dağıldıldı, yerində çayxana tikildi, sol tərəfdə ərzaq mağazası istifadəyə verildi, sağ tərəfdə isə qonşuluqda təzə ucaldılan yarasıqlı özəl mehmanxananın müştəriyə üçün avtomobil dayanacağı yaradıldı. Bu da bizim dahi şəxsiyyətimizə olan hörmətsizlik! Yeri gəlmişkən, əmin olmaq istərdim ki, həmin mehmanxananın sahibi, Şəki kənd 115 sayılı dairədən Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə üzv seçilən Cavanşir Feyziyev öz səhvini başa düşəcək, böyük mütəfəkkirin hörmətini, nəhayət ki uca tutacaq, həmin avtomobil dayanacağına büstün yanından lağv edəcəkdir, bununla da biabırçılığa son qoyacaqdır.

Qeyd etmək yerinə düşər ki, büstün qarşısındakı yüngül hovuz və mənzərə də əzizimiz Mirzə Fətəliyə qətiyyənlə layiq deyil və həmin ərazini bütövlükdə güllü-çiçəklə ziyabana çevirmək işi də o qədərdə çətin deyil.

İnternat-məktəbin qonşuluğundakı kiçik bir təcridkəndə vaxtilə, Mirzə Fətəlinin şərafətinə onun ayaqüstü heykəli ucaldılmışdır. Böyük ədibin anadan olmasının 160 illiyi münasibətilə "Pensiyaçılar parkı" adlandırılan ərazinin "Şəki" mehmanxanası ilə üz bəzəndə və M.Ə.Rəsulzadə küçəsində o vaxtlarda fəaliyyət göstərən əhəliyə məişət xidməti kombinatının inzibati binasının girişində "Xatirə bulağı" tikilmişdir. Sonrakı illərdə kiçiklərsə bəd əməlləri sayəsində həmin heykəl götürüldü, yoxa çıxdı. "Xatirə bulaqları" sökülərək, yerində ayaqa bəzi təmiri köşklü və mağaza peyda oldu. Bax, budur böyük ədibimizə edilən hörmətsizliyin bariz nümunəsi!

1982-ci ilin ortaları idi. Mirzə Fətəlinin anadan olmasının 170 illiyinə Şəkidə hazırlıq işləri aparıldı. Mən artıq yuxarıda qeyd etdiyim kimi, 91 sayılı Texniki məktəbin direktoru idim. Bir gün şəhərimizin o vaxt rəhbəri, əzməkəlliyi, təşəbbüskərliyi, təşkilatçılığı ilə seçilən Nürəddin Mustafayev məni iş otağına davət etdi, tapşırırdı ki, imkan daxilində yubileyə hədiyyə kimi ədibin yeni formada iki portret-xalçası toxunsun. Hədəsiz fərəhlə həmin tapşırığı qəbul etdim. Sabit Rahman adına Şəki Dram Teatrının o vaxtı baş rəssamı, həmyerlimiz Qüdrət Məmmədov məna yardımçılığı etdi, az müddətdə xalçanın çəşnisini, yəni rəsm eskizini yüksək ustalıq və peşəkərliliklə hazırlayaraq mənə verdi. Məktəbimizin istehsalat təlimi üzrə direktor müavini mütəxəssis Ofeliya

Məmmədovun rəhbərliyi altında iki şagird qızımız fərəhlə, məsuliyyət hissilə dəzgah arxasına keçdi. Vaxt itirilmədən toxuma prosesi başlandı. Az müddətdə Mirzə Fətəli Axundovun eyni çəşnidə iki portreti toxundu. Bunlardan birini Nürəddin Mustafayev dahi ədibin Şəkidəki ev-muzeyinə verdi, o birini isə Tbilisi şəhərində keçirilən tənqidi yubiley iclasında Gürcüstanın rəhbəri Eduard Şevardnadzeyə təqdim etdi. Otən əsrin 60-cı illərin lap əvvəllərində şəhərimizin şimal-qərb hissəsində böyük bir ərazidə M.F.Axundov adına mədəniyyət və istirahət parkı

meydana gəldi. İdarələrin, müəssisələrin kollektivləri burada canfəşanlıqla iməcilliklər keçirdilər. M.F.Axundovun nəhəng heykəli, onun qarşısında yaradılmış işıqlı, musiqi tərənləri saçaq yarasıqlı su fəvvarələr göz oxşıyırdı. Az müddətdə baxım-suzluq və səhlənkarlıq ucubandan park öz statusunu itirdi. Heykəlin yan-yürəsi bərbad hala salındı, fəvvarədəki işıq və musiqi saçaq aparat götürüldü, park mal-qara otlağına çevrildi. Ərazidə saysız-hesabsız irli-xırdalıtı icimai-işə obyektləri açıldı... İndi buraya adamın dili də gəlmir "park" deməyə. Ona görə ki, şəhərimizin keçmiş icra

başcısı Nazim İbrahimov buranı elə vıranəyə döndərdi ki, gəl görəsən...

"Park"ın qərb tərəfində lap əvvəllərdə əkilmiş ağaclar kəsildi. Nəqliyyat vasitələrinin intensiv hərəkət etdikləri Salman Mumtaz küçəsinə bitişik ara məsafəsi nəzərə alınmadan bir-birinin ardınca müxtəlif təyinatlı özəl obyektlər tikilməyə başlandı. Bəzən də obyektlər tikildirdi, sonra da ortada qalan ağaclar kəsildi. Bu və buna bənzər digər özbaşınalıqlara əslən şəkili kimi, heç cürə dözmək olmurdu. Qarşısını almaq üçün respublika Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi qarşısında həyəcən siqnalı qaldırdım. 2007-ci ilin may ayında nazirlikdən nümayəndələr gəldi. Mənim bilavasitə iştirakımla araşdırmalar aparıldı. Kiməsə tərəfindən əvvəlcədən xəbər tutulduğundan burada tikinti işləri tələləsik yarımcı saxlanılmışdır. Fakt faktlığında qalırdı, cıdanı cıvalda gizlətmək əbəs idi. Ətraflı akt tərtib edildi. Nazirliyin qərarı bu oldu ki, həmin ərazidə aparılan bütün tikintilər sökülməlidir və bu işə nəzərət nazirliyin Zaqatalada yerləşən ərazi idarəsinə həvalə edilmişdir. Lakin Şəki rəhbərliyi adı çəkilən nazirliklə sonradan necə "dil" tapdısa, burada tikinti işləri daha sürətlə getməyə başladı. Üstəlik, "park"ın cənub hissəsi güya ki, Calğalı bulaq küçəsinin davamı kimi olaraq birbaşa Salman küçəsinə çıxış ədiylə ayırıldı və dövlətin əlavə pul vəsaiti xərcləməsi hesabına geniş məsafədə divar hördüldü. "Park"ın bir daha kiçildilməsindən əmələ gətirilən bu dahliz hələ də boş saxlanılır. Yəqin keçmiş icra başçısı bu dahlizi hansısa işbaza "pay" vermək istəyirmiş, amma vaxt ona mane oldu, vəzifədən tez çıxdı.

Vaxt gözəlmiş. Şəki Şəhər İcra Hakimiyyəti, əlaqədar təşkilatlar hərəkətə gəlməlidir, dahi həmyerlimiz ölməz Mirzə Fətəlinin ruhu sağ olsun deyə, onun 200 illiyi yubileyinə öz töhfələrini söyləyərək, boş vərəqlərdə yox, əməli işgüzar fəaliyyətləri ilə vətəndəşlər, şəhərimizdə onun ədiylə bağlı yerlər tam genişliyi ilə lazazərə çevrilməli, onun adına və şöhrətinə layiq əlavə tədbirlər görülməlidir. Daim yadda saxlamaq lazımdır ki, M.F.Axundov bütün Azərbaycanımızın fəxridir. Yubiley tədbirlərində iştirak etmək üçün şəhərimizə hər halda respublikamizdan və xarici ölkələrdən çoxlu qonaqlar gələcəkdir. Onların qarşısında xacələti, üzüqara olmalıyıq. Ən əvvəl, yuxarıda göstərilən nəqəsanlar, buraxılan səhvlər tezliklə aradan qaldırılmalıdır.

Bayram Mahmudov, təqəddü.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ MÖHTƏRƏM İLHAM HEYDƏR OĞLU ƏLİYEV CƏNABIARINA MÜRACİƏT

Çox hörmətli əziz prezidentimiz!

Bu müraciətimi Sizə hədsiz fərəh hissi ilə yazıram. Adı ipəkçi fəhlələr ailəsində andan olmuşam. Doğma şəhərim olan Şəkidə vaxtilə, komsomol, Sovet, mətbuat, həkəmlər itiffaqları orqanlarında məsul vəzifələrdə çalışmışam, şəhər bədən tərbiyəsi və idman komitəsinin sədri, 91 sayılı texniki məktəbin direktoru, meyvə şirası xesinin raisi olmuşam. Böyük qürurla Sizə bildirirəm ki, texniki məktəbin direktoru olarkən mərhum rəhbərimiz Heydər Əliyə oğlu Əliyev öz sağlığında birinci dəfə Sosialist Əməyi Qəhrəmanı adına layiq görüləndə, onun bir qiyafədəki iki portretini məhz bizim məktəbdə xalça üzərində toxunulmuşdur. Hansı vəzifədə işləmişəm, Vətəne, xalqa namusla, qeyrətlə, təmənənsiz xidmət göstərmişəm, təşəbbüskərlilik etmişəm, şəhərimizin ictimai-siyasi həyatında fəal olmuşam.

Baxmayaraq ki, təqəddüdəyəm, amma dövlətimizə naminə yənə qüvvə və bacarığımı əsərgəmirəm. Şəhərimizin mərkəzi hissəsində, mənzərəli yerdə vaxtilə salınması nəzərdə tutulan Heydər Əliyev parkının keçmiş icra başçısı Nazim İbrahimov tərəfindən dağıdılaraq, burada işbazların xidmət obyektləri tikdirmələrinə qarşı bərişmaz

mübarizə aparmışam, respublikamızın bütün rəhbər orqanlarına, bəzi qəzet redaksiyalarına bu haqda məlumatlar vermmişəm, hətta bu bərədə Şəki Rayon Məhkəməsində iddia qaldırmışam. Amma Heydər Əliyev sözdə sədəqətliklərinin bildirin məmurlar bəd əməllərini davam etdirib məni eşitməyiblər.

Cənab prezidentimiz! Siz dövlətimiz üçün həqiqətən can qoyununuz. Bunu son müşavirədə bir daha sübut etdim. Digər aktual məsələlərlə yanaşı korrupsiya və rüşvət xorluğa qarşı amansız mübarizə aparmacağımızı qətiyyətlə qarşıya qoymaqla bütün vətəndaşlara, yəni həqiqətən sizi sevən xeyli əksəriyyətə sevinc bəxş etdim.

Qeyd edirəm ki, mən 2010-cu il noyabrın 26-da Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı hörmətli Murad Cəbbarlı cənabının qəbulunda olarkən, o özü rəsmi mətbuatla məni davət etmişdir. Mən onun müavinlərinin və aparatın şöbə müdirlərinin yanındaca ona təklif etmişdim ki, buradakı vəzifə sahiblərdən heç biri Vətəna sədəqətlik xidmət etmədiklərinə, keçmiş icra başçısının diktəsi ilə işlədiklərinə görə vəzifələrdən çıxarılmalıdırlar.

Bu yaxınlarda eşitdim ki, onun müavinlərdən biri - Eldəniz Qəhrəmanov və tikinti memarlığı şöbəsinin müdiri Yusif Abdurrahmanov, artıq həbs olunublar. Hesab edirəm ki, yerdə qalan digər müavinlər və şöbə müdirləri bərədə də bu cür cəza tədbirləri görülməlidir. Dövlət Aparatında yalnız təmiz adamlar işləməlidir. Şəhərimizin yerli nomenklaturada olan əsasən digər məmurları da hər cür cəza layıqdırlar.

Onların da ailə-məişət şəraitləri tərəfşeklik edilmədən yoxlanılsa,

aydın olacaqdır ki, əliyəri yolla işləyiblər və ya işləyirlər. Xalqın, dövlətin xidmətçisi yalnız təmiz adam olmalıdır.

Sizin cəsaratlı, hünərli addımınızı alqışlayıram, Sizə mənim də inamım qat-qat artıb. Bu yolda sizə daha böyük uğurlar arzulanmaqla, ölkəmizin daha da firavan olacağına əminliyimi bildirirəm.

Bir daha Allah sizi xalqımıza çox görməsin, çox sağ olun, cənab Prezidentimiz!

Sizə dərin hörmətlə, Bayram Salim oğlu Mahmudov, təqəddü.

ali partiya təhsilli.

RS: B.Mahmudov bu məktubu redaksiyamıza göndərərək, onun qəzetimizdə dərc edilməsinə xahiş etmiş və əlavə olaraq həmdə qeyd etmişdir ki, bu məktub onun tərəfindən fevralın 9-da poçt vasitəsi ilə Prezidentə göndərdikdən sonra Şəki Şəhər İcra Hakimiyyətinin ümumi şöbə müdiri Sadiq Yusifov martın 5-də onu yanına davət etmiş və o, otağa daxil olan kimi, hüquq şöbəsinin müdiri İlqar Müəllim də oraya çağırılmışdır. B.Mahmudov hesab edir ki, onun Müraciəti icra aparatını narahət edib və əlavə olaraq həmin müraciətin surətini oxuyub tanış olmaları üçün, həm də onlara təqdim etmiş və vurğulanırdır ki, Prezidente müraciət etmək onun Konstitusion hüququdur, öz subyekti fikridir, bunun üçün o, heç kəmdən, o cümlədən də icra aparatından da razılıq almamalı deyildir, əgər narazılıq varsa, məhkəməyə müraciət edə və bərəsində iddia qaldıra bilər. Məlum Müraciəti ilə əlaqədar şəhər icra aparatına davət edilməsinə, B.Mahmudov ona qarşı təsir və təzyiq göstərilməsinə cəhd kimi qiymətləndirir.

Vətəni və olmayan vicdanlarını qəpik-quruşa satan hakimlər, yaxud "Ali Məhkəmə" deyilən "sirk" in "fokusyor" ları

2009-cu ilin 29 iyul tarixində Bakı şəhərində vəhəbi məzhəbli T.Hüseynov şərhi adı Əhməd Məmmədov olan cəxsi öldürmək məqsədi ilə ona soyuq silahla - biçaqla, hücum etmiş və 2 biçaq zərəbəsi ilə onu ağır yaralamışdır. Ölümcül yaralanmış Ə.Məmmədov, yalnız möcüzə nəticəsində həyatda qalmışdır. Lakin cinayətkar, bəzi vəzifəli şəxslərin həkəməndisli olduğuna görə bu işə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə yox, ağır cinayət işlərinə baxmağa səlahiyyət olmayan Sabunçu rayon məhkəməsinə baxılır. T.Hüseynov məhkəmədə cinayəti bilə-bilə etdiyini və əmələndirən peşman olmadığıni nümayişkarənə surətdə dəfələrlə vurğuladığı halda Sabunçu rayon məhkəməsi "qəf" edir ki o, hadisəni törədən vaxt anlaqlı olmayıb (№1 (008)-438/2009) və necə ki daha əvvəllər də bir neçə dəfə bu cür cinayət törətmiş, lakin "day-day"larının köməyi ilə məsuliyyətdə cəlb olunmamışdı, eləcə bu dəfə də həbs olunmur; 1 aylıq "məcburi mülaliçə"dən sonra sərbəst buraxılır! Zərə qəxmşini bu qərardan apelyasiya şikayəti verməsinin qarşısını alınması üçün isə qərar ona təqdim edilmir.

məruzəci, Tapdıq Şükür oğlu Mahmudov, Əli Səlim oğlu Seyfəliyev CPM-nin 418.2.7, 419.5, 419.8 və 419.10.2 maddələrinə zidd olaraq, yəni onu dərət etmədən, məhkəmə bərədə ona məlumat vermədən və onun iştirakı olmadan onun kasasiya şikayətinə baxırlar. Və bu qanunsuzluqdan sonra, onun haqlı iddiasını rədd etmək üçün əsil sirk fokus göstərilir. Belə ki apelyasiya hüququnun buraxılmasının üzrlü hesab edilməsi bərədə zərə qəxmşini şikayət və vəsatətinə əvvəlki 2 instansiya məhkəmələrində baxılarkən, işin içində Sabunçu rayon məhkəməsinin №1 (008)-438/2009-cu il tarixli qərarının zərə qəxmşiyə təqdim edilməsi bərədə heç bir sənəd, yaxud qəbz olmamışdır, çünki həmin qərar ona göndərilməyib, necə ki yuxarıda qeyd olundu və onun vəsatət və şikayətinin rədd edilməsi bərədə qərarlarla da belə bir sənədin, yaxud qəbzın mövcudluğundan bəhs edilməyib. (Məsələn, Sabunçu rayon məhkəməsi onun "Apelyasiya müddətinin buraxılmasının üzrlü hesab edilməsi" bərədə vəsatətini rədd etmək üçün yalnız sadəcə, cinayətkarın atasının sözlərini əsas götürmüşdür - Cinayətkarın atası dedi ki, vəsatət əsassızdır, ona görə də məhkəmə vəsatəti rədd edir?!). Bəli, "Ali Məhkəmə" deyilən sirk "fokusyor"ları, yəni İlham Məmməd oğlu Cəfərov - sadrlık edən və məruzəci, Tapdıq Şükür oğlu Mahmudov, Əli Səlim oğlu Seyfəliyev əsil sirk fokus göstərərək işin içində belə bir sənəd "tapırlar", güya işin içində Sabunçu rayon məhkəməsinin 10 dekabr 2009-cu il tarixli (№1 (008)-438) yekun qərarının, qəbul olunduandan 1 gün sonra zərə qəxmşiyə təqdim edilməsi bərədə

qəbz var?! Və bu fokus əsas götürərək, lakin həmdə CPM-nin daha bir - sayca 5-ci maddəsinə, 419.11 maddəyə zidd olaraq, hansı ki həmin maddədə göstərilir ki, "Kasasiya instansiyası məhkəməsi birinci və ya apelyasiya instansiyası məhkəməsinə məhkəmə baxışının predmeti olmayan faktları müəyyənləşdirir və ya onları sübuta yetirmiş hesab edə bilər", zərə qəxmşini öz hüquqlarını müdafiə etmək baxımından sonuncu instansiya şikayətini - kasasiya şikayətini də rədd etdilər!

Vətəni və olmayan vicdanlarını qəpik-quruşa satan, əl boyda qərarda CPM-nin 5 maddəsini (!!!) kobud şəkildə pozan, "fokusyor" hakimlərinin sayəsində, bu gün xüsusi ictimai təhlükəli şəxs, heç bir cinayət törətməyib ictimaiyyətində sərbəst şəkildə gəzib-dolaşmaqdadır. Zərə qəxmşini şikayətini isə heç kim cavab vermir, daha doğrusu cavab verə bilmir; nə Məhkəmə Hüquq Surası na də Ali Məhkəmənin sədri. Axı nə cavab verə bilərlər ki? Bu, Azərbaycan reallığıdır!

Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin sədri Ramiz Rzayev cənablarına Surəti (məlumat üçün): Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev cənablarına

Nəzərinizə çatdırmaq istəyirik ki, "İpəkçi" qəzetinin 15 mart 2011-ci il tarixli, 2(2276)-ci sayında "Vətəni və olmayan vicdanlarını qəpik-quruşa satan hakimlər, yaxud "Ali Məhkəmə" deyilən "sirk" in "fokusyor" ları" başlıqlı məqalə dərc olunmuşdur. Məqalədə Ali Məhkəmə hakimləri İlham Məmməd oğlu Cəfərov, Tapdıq Şükür oğlu Mahmudov və Əli Səlim oğlu Seyfəliyevin CPM-nin 5 maddəsini pozmaqla Azərbaycan Respublikası adından qərar çıxarmaları, ağır cinayət işinin Sabunçu məhkəməsinə baxılmaqla (!!!) ört-basdır edilməsi və s. qanunsuzluqlardan bəhs olunur.

Təəssüflər olsun ki, xeyli vaxt keçməsinə baxmayaraq, nə bu hakimlər cəzalandırılıblar, nə də saxta yolla qəbul olunmuş qətnəmlər lağv edilmişdir. Zərə qəxmşini şikayətlərinə isə Ali Məhkəmədən yalnız konkret olaraq bu cavab gəlir ki, "Sizin əlavə kasasiya qaydasında şikayət vermək hüququnuz yoxdur!"

Sual edirik, bəs Ali Məhkəmə hakimlərinin necə, CPM-nin 5 maddəsini (!!!) pozmaq hüquqları varmı? Qanun Ramiz Rzayevi! Bəs Siz niyə bu qeyri-qanun qərarın lağv edilməsi üçün əlavə kasasiya qaydasında şikayət vermirsiniz, axı Sizin ki təqdimat vermək hüququnuz var?

Bütün bu yazılanlardan sonra, xahiş edirik ki, "İpəkçi" qəzetinin 15 mart 2011-ci il tarixli, 2(2276)-ci sayında dərc olunmuş "Vətəni və olmayan vicdanlarını qəpik-quruşa satan hakimlər, yaxud "Ali Məhkəmə" deyilən "sirk" in "fokusyor" ları" başlıqlı məqaləyə rəsmən münasibət bildirdiyinizi və saxtəkar hakimləri də istefa verməyə davət edəsiniz. Belə ki, dünyanın hər yerində saxtəkarlıq cinayət hesab olunur və dünyanın hər yerində cinayət törədən şəxs də cinayətkar hesab olunur və əgər hakim də cinayətkardarsa, onun hakimiyyətə onun azından məəvəsi, Azərbaycan istisna olmaqla, dünyanın əksər ölkələrində isə hüquqi cəhətdən haqqı yoxdur!!!

Aydın Məmmədov, "İpəkçi" qəzetinin baş redaktoru, №8 (713) 15 aprel 2011-ci il

I.M.Cəfərov, Ə.S.Seyfəliyev, T.Ş.Mahmudov